

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina: \$2.00
Suvienuojant
Europoje ir kitose
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUS

Su visokiais reikalais reikia
kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]

Published Every Thursday, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

All Communications and Money Orders must
be addressed to:

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 25 D. GRUODZIO (DEC.) 1913 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879.

Metai {Vol.} V.

No. 52

Pažinkime patįs save.

Norint kelti tautos kultūrą, reikia visų pirma iš-tirti tos tautos stovį: iš-si-skokio atžvilgio: dorinio, so-cijalinio, ekonominio ir k. Kultūros stovį teisingai nu-šviesti gali ne tiek atski-ri mūsų gyvenimo vaizde-liai, kuriuos priešia bele-tristai ir publicistai, kiek rimtai surinktos ir tiksliai sutvarkytos statistikos ži-nios. Jos vienos teparodo tikrą dalykų stovį: išaiški-na tautos ligas, trūkumus, reikalus ir nutiesia tikrus kelius ateities darbams. Del to tai kiekviena gyva tauta pašvenčia daug ir pi-nigo ir energijos rinkimui ir tvarkymui statistikos žinių. Mūsų lietuviai ligi šiol savo tautinės statistikos neturėjo me. Tik paskutiniuoju lai-ku susidariusi prie L. Mok-slo Draugijos ekonomistų sekcija, sumanė rinkti sta-tistikos žinias apie ekono-minį mūsų krašto padėji-mą, apie įvairias ekono-mines draugijas ir tt. Dievo jiems padėk!

Mūsų amerikiečiai ypač maža žinome, kur mes es-me, ant kokio laipsnio sto-vime, kur link ir kaip tu-rime žengti pirmyn. Jei-gu mūsų broliai tėvynėje gyvenantieji bent trupinių statistikos jau turi surin-kę kai-kuriuose srityse (pav. alkoholizmo klau-sime, kooperacijos srityje ir k.), mes amerikiečiai ir tu trupinių neturime. Tuo tarpu mums ne tik trupi-niai reikalingi, bet visa rimta medžiaga, kuri išaiš-kintų mūsų gyvenimą ir jo reikalus iš visų pusių. Sta-tistikos žinios nurodytų tik-roje šviesoje silpnas puses mūsų gyvenimo, taip-pat mūsų dorines ir ekono-mines pajėgas, kurias sutvar-kę ir į darbą tiksliai pa-stumėję galėtume ir mūsų naujokynų reikalus rimčiau kelti ir su tėvyne užmeg-siti stipresnius ryšius.

Trumpai kalbant mums reikėtų parinkti tikrų ži-nių kad ir iš šių sričių:

1) mūsų darbininkų pa-dėjimas: a) jų darbo sąly-gos, jų turto stovis (nuo-savybės, jeigu turi); b) sveikatos stovis, butų, val-gio, drabužio, gigijena; c) jų apšvietimo stovis; d) santykiai su Bažnyčia, do-ros stovis, e) skyrium ga-lima būtų tyrinėti alkogo-lizmo išsiplatinimą darbi-ninkų tarpe, nesa įsiai bene bus didžiausioji mūsų gy-venimo blėdis ir kultūros trukdytojas; taigi-čia rei-kėti iširti alkoholizmą priežastis ir pasekmes. Prie žastis nurodys žmonių do-ros ir apšvietimo stovis ir įvairios jų gyvenimo sąly-

gos; (smuklių skaičius lie-tuvių apgyventose vietose ir jų apyvarta) pasekmės gi šios yra sužinotinos: kiek kur darbininkai pinigų pra-geria, kaip tai atsilygina į jų sveikatą, į dorą, į jų vaikus, į nelaimingus atsi-tikimus ir tt.

2) mūsų vertėvių skai-čius, vertėvių rūšis, in-dėtas kapitalas, apyvarta ir gaunamas pelnas.

3) lietuvių — Amerikos piliečių skaičius, jų užima-mos valdiškos vietos, klu-tis piliečiais patapti;

4) mūsų fermeriai; jų dar-bo ir gyvenimo sąlygos, in-dėtas į ūkį kapitalas, jo apyvarta ir pelnas.

5) įvairios mūsų draugi-jos, draugijų sąjungos ir susivienijimai. Draugijos tai ypatingai brangi ir svar-bi išdava mūsų gyvenimo, parodanti lietuvių būdą ir jų gyvuosius troškimus. Reikėtų sužinoti draugijų skaičių, rūšis, (surinkti ista-tus) praeitą veikimą, svar-esnius momentus jų gy-venime, dabartinį jų turto stovį, narių skaičių*) ir tt.

Neturėjau tikslo paduo-ti čia skaitytojams pilno pleno statistikos žinioms rinkti. Norėjau mesti tik keletą bruožų apie kalba-mąjį dalyką. Bet ir nu-švietimas mūsų gyvenimo ką tik paminėtais žvilg-sniais turėtų labai didelę svarbą ir mums, norintiems mūsų naujokynų gyvenimą taisyti ir kelti, ir tėvynėje gyvenantiems lietuviams, kurie pastaruoju laiku la-bai emė interesuoties Ame-rikos lietuvių gyvenimu. Iš surinktų žinių jie ingau-tų tikro supratimo apie užmario brolių padėjimą.

Jie, pagaliaus ir mes, čia esantieji, ligi šiol tik žino-jome, kad išeivybė — tau-tos liga, kad išeiviai prasi-geria, ištvirksta. Bet ir jiems ir mums jau laikas būtų tas žinias praplatinti, sužinoti kokie, kokiame laipsnyje tie visi blogumai yra, kas ir kaip daroma su jais bekojojant, kas ir kaip reikėtų daryti ateityje. Vi-sa tai mums galėtų parody-ti mūsų gyvenimo statisti-ka.

*) apie mūsų draugijas plačiau pakalbėsime kitą sykį.

'Draugo' Leidėjai, Redakcija ir Administracija visiems savo skaitytojams ir draugams siunčia nuoširdžiausius linkėjimus LNKSMU KALEDU

Klausimas, kas tas žinias galėtų rinkti? Atsakyčiau: visi geros valios, turintieji šiek tiek laiko, mokantieji rašyti ir skaitliuoti lietu-viai.

Daugusia čia galėtų nu-veikti gerbiamieji kunigai, ypač tuo laiku, kada lan-ko savo parapijos su kalen-da. Paskui moksleiviai po-ilsio laiku nemaža galėtų tuo pasidaruoti, apsirinkę sau by kurią šaką. Mūsų gydytojai, advokatai, kad ir nedaug dar jų čia turime, beregistruodami visus at-sitikimus, kada prie jų kreipiasi žmonės gydymos ar bylinėjimos reikalais, taip-pat galėtų rimtomis skaitlinėmis nušviesti ne vieną mūsų gyvenimo skau-duolę.

Pagaliaus visi galintieji ir norintieji.

Dar klausimas, kas rinks ir tvarkys tas žinias? Ži-nia, geriausia būtų, kad su-siorganizuotų su laiku tam tikras statistikos biuras, kuriame dirbtų nyolat nors vienas žmogus. Jai turėtų

būti apmokamas. Kol kas toks biuras sunku būtų su-organizuoti. Tad pradžiai šiek tiek laiko, mokantieji rašyti ir skaitliuoti lietu-viai.

POLITIKA.

Meksika.

Meksikos kongresas gruodžio 9 d. apskelbė, kad bu-vusieji rinkimai presiden-tui neturi vertės, nes jie buvo atlikti tik vie-nos dvidešimtinės dalies visu rinkėjų. Tas pats kongresas padarė Huerta prezidentu lig naujų rinki-mų, kurie atsibūsią liepos mėnesį. Tai buvo vienba-siai visu atstovų priimta iš-skyrus katalikus, kurie vi-

sai nedalyvavo posėdžiuose. Niekas nė neprisiminė apie legaliskumą paties kongre-so. Iš to išeina, kad Huerta bus prezidentu arba dik-tatorium mažiausia per sep-tynius mėnesius, žinoma, jei niekas jam to nepa-verž, arba kita kokia ne-laimė neatsitiks. Tuomi naudodamos, ant rytojaus po to nutarimo jis parei-kalavo nuo kongreso, kad jam suteiktų diktatoriaus valią karėje, finansų ir vi-durinių dalykų reikaluose. Jokio pasipriešinimo nebu-vo ir reikalavimas suteik-tas. Sukilėlių vadovui Car-ranzai, Jungtinės Valstijos pripažino taip-pat diktato-riaus valią. Taipgi dabar jau du karės diktatorių bus Meksikoje, ir abudu steng-sis savo spēką parodyti ant nuvargusių žmonių spran-do.

Huerta nuo kongreso (jei galima jį taip pavadinti) gavo leidimą užtraukti vidurinę paskolą ant pen-kios dešimt milijonų dola-rių. Prenešama taip-pat,

kad Francisco de la Barra, esąs dabar Berlyne ir va-žiuosias į Japoniją, kame noris išgauti Japonijos pa-gelbą. Huertos kongresas jam suteikė galę parduoti šalies turtus pagal savo nu-žiūrėjimo. Iš antros pusės revoliucionieriai griebia turtus Meksikos didikų. Praeitą savaitę užgriebti vi-si turtai Tarrazos, vieno iš turtingiausių meksikonų ir jis pats paimtas į nelaisvę, nes nėra padedąs Huertai. Kaip kitose taip ir toj karė-je plėšimai viešpatauja pil-noje toje žodžio prasmėje.

Žiemuose generolas Vil-la užėmė Chiehuahua ir da-ļį savo kareivijos pasiuntė vy-tis federalistus, kurie bėgo į Ojinaga, netoli nuo Ame-rikos rubėžiaus. Bet, pra-žūdę keletą kareivių sugri-žo atgal. Zapata, kuris taip-baisus išrodė pietuose ir bausino sostą, pražūdęs savo geriausį generolą, sa-ko neva žadas prisidėti prie Huertos.

Praėjusią savaitę visa do-ma buvo nukreipta į Tam-pico, kame sukilėliai ilgai atakavo miestą. Miestas buvo apgyventas daugybė svetimžemių, kurie turėjo ieškoti prieglaudos ant Amerikos, Anglijos arba Vokietijos karės laivų. Ant-galo Amerikos Admirolas Fletcher išakė abiem pu-sėm sustoti, nes svetimže-miai, kurie negalėjo eiti ant laivų, buvo dideliame pavojūje. Jo paklausė ir bausis miesto užgulimas pa-sibaigė niekais.

Rusija.

Jau nuo seniai yra žino-ma, kad Suomija Rusijai tai nenurijamas kaulas, ku-rio nė nuryti, nė išspiauti negali. Nuo pat 1899 me-tų vyriausybė bando atim-ti suomių konstituciją, ku-rią caras pats prisakė už-laikyti ir nubausti tuos, kurie norės ją griauti. Tei-sėjai suomių teismų, kurie taip-pat prisiekė už-laikyti tą pačią kon-stituciją, kaip ir caras, kuris dabar reikalau-na veikti priešingai, ir kai tie atsisako, tai nustoja laisvės ir lieka nuvežti į tvirtovę ir teisiami vien tik už tai, kad neklauso caro neteisinių reikalavimų, o klausio savo sąžinės. Tik-

rai kėno valia to ir galė. Praėjusį rudenį, šešioli-ka Suomijos teisėjų buvo suimti ir pasodinti ka-lėjiman vien tik už tai, kad jie atsisakė priimti taip vadinamos lygybės tiesą. Vėliau jų buvo su-imta ir daugiau. Dabar jau dvidešimt vienas teisėjas sėdi kalėjime ir tik vien už tai, kad atsisakė lau-žyti savo priesaiką. Nega-na to, rusų vyriausybė ei-na toliau. Ji netik ką ap-kalė teisėjus, bet dar ren-giasi apkalti ir visą Suomi-ją. Caras įnešė reikalavimą Dūmą, kad sulyginus tie-sas suomių su rusais. Bet ar žinote, kokios lygybės jis nori? Nori atimti politikos laisvę, dar lig šiol gyvuo-jančią Suomiją, ir padary-ti tokį pat suvaržymą, koks yra pačioje Rusijoje. Mat-tada, anot jo, būsią visi ly-gūs. Atimti visą, ką tik suomiiai buvo pratę daryti, išėmus gal tik kvėpavimą.

Perleidimas to reikala-vimo priguli daugiausiai nuo spalvininkų, kurie už-laiko dūmoje balansą. Jei jie balsuos su tautininkais, tai suomių laisvė bus din-gus. Bet jei ne, tai reika-lavimas bus žlugęs. Vie-nok yra spėjama, kad spa-lininkai eis prieš reikalavi-mą, nes jau ir dabar ma-tosi, jog jų vadovai išreiš-kia neužsiganėdinimą, ypa-tingai Baronas Mayendorf, vienas iš žymiausių spalini-nų sako, jog jis verčiau paliksiąs partiją, neg bal-suosiąs už reikalavimą su tautininkais.

Beilio byla ir suomijos klausimas tai du dalyku, del kurių laukiama Dūmo-je labai audringų ginčų. Tuo pačiu laiku suomiiai stengsis atsisipirti prieš ca-ro rusinimo politiką ir "su-lyginimas" bus labai sun-kus, o labiausiai, jei mes paimsime į atydą, kad ir pa-čiu rusų nekažkoks su vy-riausybe sutikimas.

Lengva pavergti kelis teisėjus, bet sunku tai pa-daryti su visa tauta.

Amerikoje pagarsėjusi revoliucionistė K. Brėš-kovskaja bandė išbėgti iš katorgos. Išbėgimas vos tik nenusidavė. Ji sumainiu-si savo drabužius su vyru politikiškai prasakultusi, išgavusi netikrą pasportą, keliavo į Irkutską, kame ją ir sugavo. Šitoji revo-lucionierė yra gerai žino-ma angliškai kalbantiems žmonėms aciū Kennono ap-rašymui ir amerikonių prie-sitarvimui Rusijai pasiūstų po jos suėmimui.

Apie taji pabėgimą daug rašom angli laikraščiuose. Nėra abejonės, kad vy-riausybė jai stengsis už tai atkerstyti.

(Polit. žinios sėka ant 8 pusl.)

Lekcija ir Evangelija

VIEŠPATIES GIMIMO DIENA.

Lekcija. — Žyd. I, 1-12. Tuleropai ir ne vienodu būdu Dievas, seniau kalbėdamas tėvams per pranašus, mums per Sūnų, kurį pastatė tėviniui ant viso, per kurį padarė ir amžius; kursai kad yra garbės skaistumas ir jo esybės paveikslas, o padaręs nuodėmių apcystijimą, sėdi po dešinei didgalybės augštybėse; tuo geresnis pastojęs už aniuolus, kuo prakilnesnį vardą už jį apturėjo. Nes kuriam aniuolui kuomet sakė: Mano sūnus esi tu, aš šiandien pagimdžiau tave? Ir vėl: Aš busiu jam tėvu, o anas bus mano sūnum? Ir vėl, kad įvedė pirgimusį ant žemės apskritumo, sako: Tegul kloniojas visi Dievo aniuolai. O aniuolams vėl sako: Kuris daro aniuolus savo dvasiomis, o savo tarnais ugnies liepsną. O sūniui: Tavo sostas, Dieve, amžių amžiams: tiesumo lazda, tavo karalijos lazda; numylėjai teisybę, o nepkenti neteisybės — delto tave, Dieve, patėpė tavo Dievas džiaugsmo aliejum daugiau už tavo draugus. Ir: Tu, Viešpatie, pradžioje nutvirtinai žemę, o dangus yra tavo rankų darbas. Anie pradžius, bet tu pasiliksi, ir visi kaippo rūbas pasens; ir kaippo apdara permainsi juos ir bus permaintyti, bet tu esi tasai pats, ir tavo metai nepasibaigs.

Evangelija. — Jon. I, 1-14. — Pradžioje buvo žodis, o žodis buvo pas Dievą, o Dievas buvo žodis. Visi daiktai per jį stojose ir be jo niekas nesistojė, kas tik stojosi. Jame buvo gyvenima, o gyvenimas buvo žmonių šviesybė. O šviesybė tamsybėse šviečia, o tamsybės jos neapėmė. Buvo žmogus, siustas Dievo, kuriam vardas buvo Jonas. Tasai atėjo liuditi, ydant liudijimą buvo šviesybė, bet ydant visai tikėtų per jį. Jis nebuvo šviesybė, bet idant duotų liudijimą apie šviesybę. Buvo šviesybė tikroji, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį sviatą. Bužino, kas tai yra Kalėdos vo sviato, ir sviatas per jį stojosi, ir sviatas jo nepažino. Pas savuosius atėjo, o savieji jo nepriėmė. O kurie tik priėmė jį, davė jiems galybę Dievo sūnumis stoties, tiems, kurie tik jo vardu, kurie ne iš kraujo, ne iš kuno noro, neiš vyro noro, bet iš Dievo užgimė. O žodis stojosi kūnu ir gyveno tarpo mūsų, ir regėjome jo garbę, garbę, kaippo tėvo vienaičio, pilno malonės ir tiesos.

"Romybė".

Gilus ir įstabiai gražus tai žodis. Pirmasai jį ištare Dievo Aniolas, bet nuostabu, kad pasakė jį ne pasaulio galiūnams, kurie, tartum, lengviau būtų galėję romybė įvykinti, bet piemenėliams.

Išaugęs Jėzus nesykį tapatį žodį skelbė, palaimintais vadindamas ramios širdies žmonės, skelbia ro-

mybį štai jau devyniolika amžių Kristaus Bažnyčia, o tos romybės vis labai maža žmonių gyvenime. Vietoj romybės — kerštai, nesutikimai, žudymai, karės. Kodėl taip yra? Ar įstabus anioło žodis nustojo savo galės? Ar Kristus nustojo šelpės savo Bažnyčią, kad Josios žodžiai lieka be atbalsio, be vaisiaus?

Ir žodis nenustojo savo galės, ir Bažnyčią Kristus tebegelbsti, ir Josios žodžiai atbalsi. Suranda tik tu žodžių klausos žmonės geros valios. O tie žmonės tai dažniausiai — svieto mažutėliai. Aniolas romybę skelbė tik geros valios žmonėms ir tą skelbimą išgirdo ir į širdis priėmė pirmiausiai piemenėliai. Ir dabar Dievo Žodžių klausos labiausiai nužemintos širdies žmonės.

Pasipūtę pasaulio galiūnais tu žodžių nemėgstai ir klausyti jų neateina.

Bet romybės obalsis platinasi, vis naujus, pasekėjus atrada kurie savo pavyzdžiu, romybę platina ir nors ir išpalengva prisiartiną Dievo Karalystę ant žemės. Eikime prie Gyvojo romybės šaltinio, prie kudi-kelio Jėzaus ir pagarbinkime jį.

VOKIEČIŲ KALĖDOS.

Kas iš mūsų neatsimena o laiko, kada Lietuvoje anksti Kalėdų rytą traukdavome į rarotus? Kas neatsimena tos iškilmingos metų šventės? Žavėjančio kučių vakaro? Kiek jie mums linksmybės pridudavo, kiek naujų minčių sukdavo. Vis tai darės Lietuvoje, kame kiekviena katalikiška šventė turi savo augštą reikšmę, bet nė viena, išskyrus gal Velykas, negali susilyginti su Kalėdomis. Čia kyla mintys, ar tik vien Lietuvoje Kalėdos suteikia tokią ypatingą jausmą. Mės apsirik gyvenimas buvo žmonių tume, jei taip manytume. Kalėdos suteikia džiaugsmą visam krikščioniškam pasauliui. Jos iškilmingai gal dar iškilmingiau neg Lietuvoje, yra švenčiamos visur, kur tik gyvena krikščioniška dvasia. Štai pavisi tikėtų per jį. Jis nebuvo veikslan man prisimena vo šviesybė, bet idant duotų liudijimą apie šviesybę. Buvo šviesybė tikroji, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį sviatą. Bužino, kas tai yra Kalėdos vo sviato, ir sviatas per jį stojosi, ir sviatas jo nepažino. Pas savuosius atėjo, o savieji jo nepriėmė. O kurie tik priėmė jį, davė jiems galybę Dievo sūnumis stoties, tiems, kurie tik jo vardu, kurie ne iš kraujo, ne iš kuno noro, neiš vyro noro, bet iš Dievo užgimė. O žodis stojosi kūnu ir gyveno tarpo mūsų, ir regėjome jo garbę, garbę, kaippo tėvo vienaičio, pilno malonės ir tiesos.

Kaippo Lietuvoj taip ir Vokietijoje Kalėdos yra tautos šventė, kurios per visus metus, kaip jauni taip ir seni nekantriai laukia. Nėra kito tokio laiko, kad visa tauta susijungtų jo patikimui, kaip Kalėdos.

Kalėdų šventės Vokietijoje tęsiasi visos tris dienas, pradedant nuo Kūčių, kurias jie vadina Der Heiliger Abend t. y. Šventas Vakaras. Tada visi dienos rūpesniai esti užmiršti ir kiekvienas, ar tai turtingas ar beturtis, rengiasi prie linksmaus, ramaus švenčių perleidimo. Kalėdos pas juos tai namų šventė, kada kiekvienas turi neieškoti linksmybės kitur, bet rasti ją savo namuose.

Per ištisas savaites ir mėnesius dar prieš Kūčias rengiamasi susitikti tą šventę. Ypatingai rengiasi

Kalėdų linksmybė.

Užgimė mums žmogus-Dievas.

Linksminkimės.

Atsiuntė Jį Dangaus Tėvas.

Tai džiaugkimės.

Prakilni Kalėdų Šventė

Suteik žmogui svarbią mintį:

Kas intikės:

Dievą regės. —

Apie Jėzų atkartoję.

Pranašystės.

Šventi Tėvai laukė Jojo.

Karalystės.

Pas Dievą viltį turėjo.

Nors Mesijo neregėjo.

Svietė šiame,

Tik kitame. —

Mes Šventėje Jo gimimo.

Garbė duokim.

O už mūsų atpirkimą

Diekavokim.

Jėzus užgimęs del mūsų,

Tampa penu mūsų dušiu.

Vaišinkim Jį.

Savo Širdij. —

komos slapto per visą laiką, nes tai padidina žingedumo jausmą ir pridudoda daugiau verčios tai pačiai dovanai, kada ji yra gaunama.

Tradieija apie paprotį statyti eglutę kiekvienoje šalyje turi kitokią pradžią. Vokietijoje žmonės pasakoja, jog ji siekianti šv. Bonifacio, kuris skelbė Kristaus mokslą Vokietijoje galė aštuntojo amžiaus. Šv. Bonifacas atėjęs į Vokietiją rado juos stabmeldžiais. Vyriausiu jų dievu buvo Thor'as, kuris buvo maždaug identiškas su lietuvių Perkunu. Tam dievui buvo pavestas ažuolas, vadinamas Perkuno ažuolu.

Pranas.

Garbė ant augštybių

Dievui,

o ant žemės romybė

Geros valios žmėnėms!

moters, kurios dirba ir perka viską, kas tik reikalinga Tame laike krautuvės pripildytos visokiais blizgučiais, kepsniais, kurie tik Vokietijoje terandami. Bet daugiausiai viskas dirbama namie: adatos ir kiti rankų darbai įrankiai paie-moters, kurios dirba ir permamį darbą.

Kiekvienuose namuose pastatoma Kalėdų Eglutė. Nes kas būtų per kalėdą be Kalėdų Eglutės, kuri tradicijos paduodama nėra paeinanti nuo šv. Bonifacio, Vokietijos patrono? Eglutę pastato prieš kelias dienas lig Kalėdų vėnamie iš geriausių kambarių ir visi šeimynos nariai, mažųjų ne didžiųjų neski-riant ją puošia. Nes tai centras, apie kurį visas Kalėdų linksmybės pasisekimas sukasi. Žvakės, blizgučiai, kaspynai panaudojami jos pagražinimui. Tuo tarpu sustatomi stalai, ant kurių dedasi dovanos. Dovanos nerodomos, bet lai-

Vienu iš stabmeldžių papročių buvo aukauti žmones tam Thor'ui ant garbės. Paprastai rinkdavo jauną vaiką kaippo auką. Tą naktį, kada atėjo šventas Bonifacas, taip žmonės pasakoja, viskas buvo surengta apeigoms. Buvo tai žiemos naktis. Ant kalnelio, ant kurio stovėjo Perkuno ažuolas buvo susirinkę žmonės iš visos apelin-kės. Čia buvo karžygiai, moters ir vaikai. Laužas buvo užkurtas ant aukuro po pat ažuolu. Liepsnos

apšvietė visą kalnelį. O augščiausias kunigas ir vaikinas, aukai paskirtas, stovėjo pačiame priešakyje pasirengę atlikti laukiamąją apeigą.

Šv. Bonifacas, kuris vos tik buvo atėjęs, prisiartinio iššvietė su kryžiumi užmušėjo slėgą, kuri buvo jo rankose. Augštas Perkuno ažuolas, žmonių už šventą laikomas virto iš po smarkios šventojo rankos. Visi stebėjos tam, kad taji ažuolą išvertus nebuvo jokios šventajam blogos pasekmės. Žmonių vadovai persigando ir prižadėjo jo visame klausyti. Jis jiems papasakojo apie Kristų, liepė mesti nuodėmes, bet nė žmones aukauti.

"Ir štai" sušuko mokytojas į gražų eglės medį, kuris gražiai ir dangu žaliuojančias šakas keldamas stovėjo netoli nuo vietos, kur gulėjo pergriuvęs ažuolas: "Štai yra gyvybės medis, neturintis ant savės ženklo kraujo, jis lai būna ženklu naujosios tikybės. Veizėkit, kaip jis siekia dangum. Pavadinkime jį medžiu Kudikėlio Kristaus. Paimkite jį ir nuneškite į namus jūsų viršininko, nes šią naktį užgimė Kristus. Jūs turite ne į girias eiti šią naktį begėdingų apeigų atlikti, bet likti namie, link sminties, dainuoti ir atlikinėti meilės apeigas".

Ir nuo to laiko, išigyveno paprotys taisyti eglutę ir nors jau kaipkuriuose šalyse jis pradeda nykti, bet Vokietijoje, jis stovi nepajudinamas. Turtingesniuose namuose, esti paskirtas ypatingas kambarys, kuriame statoma eglutė, kurią papuošus, raktus pavadama vienai ypatai, kuri prižiuri dovanų išskirstymą. Labai dabo-jama, kad niekas nežinotų, kaip dovanos skirstomos, ydant padaryti didesnę išpūdį kada bus atidarytos kambario duris. Atidarius duris, visa šeimyna, be jokio skirtumo renkasi į tą kambarį, kame gauna kiekvienam paskirtą dovaną. Kitas didelis papuošimas Kalėdų laike, tai Kristaus lopšėlis, kuris, kaip kitose šalyse, taip ir Vokietijoje užima neprastą vietą ir kuris mums, lietuviams labai gerai žinomas.

Kalėdos kaip ir kiti dalykai, ateidamos kas metai, pripratinos mus taip, jog mes nė mąstyti nemastome apie jų pradžią. Krikščionis Kalėdas švenčia atminimui Kristaus užgimimo. Bet patį šventę būdavo švenčiama dar prieš Kristaus gimimą.

Kalėdos pradėtos švęsti Anglijoje jau buvo įsakytą kaipo krikščionių šventė tik ketvirtame amžiuje. Kada šv. Augustinas buvo siunčiamas šeštame amžiuje į Angliją jam buvo įsakytą ant kiek galima pritaikinti Kalėdų šventę prie vietinių papročių. Delto daugybės jaučių būdavo užmuštų Anglijoje laikė krikščionių Kalėdų taip kaip ir pas stabmeldžius kad mušdavo Dievų rukai.

KAI-KURIE KALĖDŲ PAPROČIAI.

Kalėdos kaip ir kiti dalykai, ateidamos kas metai, pripratinos mus taip, jog mes nė mąstyti nemastome apie jų pradžią. Krikščionis Kalėdas švenčia atminimui Kristaus užgimimo. Bet patį šventę būdavo švenčiama dar prieš Kristaus gimimą. Kalėdos pradėtos švęsti Anglijoje jau buvo įsakytą

Niekur taip nėra dievovobaimingai Kalėdos užlaikomos, kaip Šveicarijoje. Šveicarai sako, jog Kristus Kudikėlis su glėbiu visad žaliuojančiu medžiu vaikščiojamas po sviatą ir jei kas noris, kad jis aplankytų jo namus, tai turi apšviesti duris. Jie vaišina kiekvieną kas tik užneina tą naktį, nes tai gal būti, jie mano, jog tai yra jų laukiamas švečias.

Anglijoje Kalėdos turi ypatingą reikšmę. Daugumoje šeimynų randasi ir dabar, taip vadinama kalėdų žvakė, kuri papuošta, įnešama į didį kambarį ir kuri susirenka visi šeimynos nariai, giedodami giesmes ir kiekvienas gerdami suvirintą alų, kuris suteiktas jiems per metus linksmybę ir apsaugoja namus nuo gaisrų. Kai-kuriose šeimynose, verdama visa meilelio galva atminimui vieno Oxfordo studento, kurie Kalėdose girioje paklydęs ir susitikęs šerną. Šerną užmušęs su knyga, kuria su savimi turėjęs ir nupjovęs galvą persinešė namo pietums.

Puritaniai buvo užgynę visokias apeigas Kalėdų laike. Jų pasekėjai parėjo į Naująją Angliją švęsdami Kalėdas sunkiai dirbdami, bet tas paprotis greitai pragašo. Vokietijoje prie Kalėdų rengiamos prieš kelias savaites. Tuo laiku visos rinkos užverstos Kalėdoms reikalingais dalykais. Kad užganėdinti visų jausmus Kalėdų eglutė ten rengiama. Jos rengimas siekia gilių senovės, kada vokiečių protėviai teutonai rengdavo eglutę, kurias padalindavo oboliais ir riešutais garbei saulės dievo, kurį jie garbino, Norvegai praleidžia Kalėdas besisvečiuodami. Kiekvienų namų duris atviro švečiams. Švečiams pirmiausiai duodama pipkų užsirukti ir pietų laikė, dainuojamos įvairios dainos.

Kabinimas panėkaičių gavo pradžią Belgijoje. Kiekvienas belgo vaikelis neužmiršta pakabinti savo panėkaites Kūčių vakare, kad rasti ant rytojaus kokią nors dovaną. Santa Claus arba šv. Mikalojus atsirado Holandijoje. Apie juos yra daug pasakojimų pasakojama, kaip jie apdovanoja gerus vaikelius ir kaip nemėlaširdingai apsieina su blogaisiais. Antras gražus paprotys, kuris gyvuoja Holandijoje, tai nešiojimas gatvėmis žibanties žaigždės. Vaikai ne a žvaigždę ir renka pinigų pavargeliams.

Kitoki procesija surengiama Francijoje. Čia gražiai mergaitė su kudikiu ant rankų joja ant asilo, vedamo seno kaimiečio, po gatvės. Ją seka burys vaikų, kurie angelais pasirėdžiusių ir dalina jai saldumynus. Kitoj, Francijos dalyje vaikams pasakopama, jog Kū-

čiose lietus lijas cukrinėmis slyvomis.

Italijai Kalėdos švenčia ma labai dievobaimingai, visa iškilmė tai tik parengimas pokilio, kuriame daugiausiai valgių parengiama iš žuvies.

Lietuvoje ir Rusijoje ypatingą atydą atkreipiama ant Kūčių, nors ir kitos dienos neužmiršamos. Čia nera reikalo jas aprašinėti, nes dar daugumai iš mūsų tebėra gyvas atminimas.

M. a.

KATALIKIŠKOS ŽINIOS.

A. a. Kardinolas Rampolla.

Kaip praėjusiam "Draugo" numerioje pranešėme, Ryme, gruodžio 16 d. mirė vienas iš didžiųjų bažnyčios darbininkų, kardinolas Mariano Rampolla, buvęs popiežiaus valstijos sekretorium ir kandidatu į popiežiaus renkant Pij X. Mirė Ryme turėdamas 70 metų amžiaus.

Kardinolas Rampolla mirė visai netikėtai niekas nežinojo jo sergant mirties liga, tik kelis kartus pirmiau buvo varginamas infliuencijos, tokios pat ligos, kuri ir popiežių paskutiniame laikė vargino.

Mirusis kardinolas buvo labai gerai žinomas visame katalikiškame sviete. Jis gimė 1843 metuose Polizi mieste, Sicilijoje. Jo tėvais buvo garsiausias ir garbingiausias Sicilijos pilietis. Tai gi velionis turėjo progą lengviau pasiekti augščiau sius mokslus. Jis mokinosi pirmiausia Campranco kolegijoje. Potam Jezitų kolegijoje ir Bažnytinėje Rymo kolegijoje. Pradėjo veikti bažnyčios dirvoje turėdamas 26 m., Pirmiausia darbavosi popiežiaus rūmuose, po šešerių metų buvo nusistatęs popiežiaus ambasadorium į Madridą. Penkiais metais vėliau buvo paskirtas bažnytinį reikalų sekretorium, 1882 paskirtas popiežiaus nuncium Madride, ir 1887 m. paskirtas kun. kardinolu ir popiežiaus valstijos sekretorium. Jį paskyrė pop. Leonas XIII, kuriam mirus ir renkant naują pop. kardinolas Rampolla rinkimuose neperejo tik ačiū Austrijos opozicijai. Jis buvo pirmuoju kandidatu po Piu X, po kurio mirė be abėjonės jis būtų buvęs pirmuoju kandidatu.

Rinkimams praėjus kardinolas Rampolla gyveno atsisalinęs nuo svieto Šv. Mortos rūmuose užpakytyje Šv. Petro bažnyčios ir buvo aukščiausiojo kunigu Šv. Petro bažnyčioje ir sekretoriumi Universales Inquisicijos kongregacijos, užsiimdamas doktrinos, dogmos, ir vidurinio bažnyčios valdymo dalykais, nesikišdamas į pašalinius bažnyčios reikalų dalykus. Savo būdu jis atsižymėjo kaip ramus, mokantis kiekvieną dalyką spręsti pagal jo vertę.

Jam mirus popiežius Pius X ištare štai ką apie jį: "Kardinolas Rampolla buvo vienas iš didžiausių bažnyčios vyrų. Jis buvo didesniu net tada, kada prasišalino nuo pašalinių dalykų".

Pažymėtina, jog vieno mėnesio laike mirė du garsiausi nariu kardinolų kolegijos: Oregla ir Rampolla.

IS LIETUVIŲ GYVENIMO

AMERIKOJE.

DRAUGIJOS NORWOOD, MASS.

5 gruodžio buvo čia Lietuvių kooperacijos prakalbos. Žmonių buvo susirinkę apie pusantro šimto. Kalbėjo "Laisvės" Redaktorius Pruseika. Aiškino kooperacijos naudą. Kalba buvo nenuosekli, nes labai viską maišė. Griebėsi daugelio dalykų, nei vieno dalyko nuosekliai neišvedė, nes ir patsai pasisakė savo kalboje kad gerai nežino apie kooperacijas: bet šiaip ar taip vis delto už savo kalbą paėmė nuo kooperatorių 3. dol. Per prakalbas vienas vaikas pardavinėjo blyvyzgų laikraštį "Sakė". Labai gaila, kad tarp Norwoodiečių atsiranda tokių, kurie mėgsta blyvyzgus platinti.

7 gruodžio buvo prakalbos Šv. Jurgio Dr-stės Karveio. Kalbėtojai buvo vietiniai virš minėtos dr-stės nariai T. Peža T. Taruševičius, K. Viesula; tarpais deklamavo A. Kriauneliukas, A. Nedviackiūtė, K. Aktinas. Atliko vidutiniškai. T. Pežai bekalbant, cicilikai pradėjo kelt riksmą, nes kalbėtojas nurodinėjo, kaip vietinių cicilikų darbėlius, taip abelnei visu, tat jiems labai nepatiko, delto pradėjo kelt triukšmą, o vienas cicilikų pribūsis pradėjo.. rekt apie kun. Smithą. Bet moteris netoli sėdėdamas pradėjo aiškinti jiems, kad užsilai-kyti ramiai, nes esate, sakė, žmonės ne keturkojai, tat susigėdė biški aprimo. Paskui kalbėjo T. Taruševičius, ir K. Viesula. Abiejų tėmos buvo apie prigulėjimą prie dr-gijų. Jie ragino į jas rašyti ir nurodė, kokią turi naudą iš prigulėjimo prie draugijų. Antru kartu kalbėjo T. Peža, ragino skaityti laikraščius ir knygas, tik ragino geras skaityti ir keletą paminėjo gerų laikraščių "Draugą", "Kataliką", "Lietuvą" ir kelis kitus. Tatai ir vėl cicilikams nepatiko, kad jų raštų nepagyrė. Jie rėkė po prakalbą, kad būtų diskusijos. Bet jiems nedavė. Tada jie pradėjo sėdynes daužyt. Bet pagrasiuo, jiems, kad turėsią užmokėt už sudaužytus suolus, apsiraminimo. Paskui, išsiskirsčius visiems, apstojo vieną virš minėtos dr-gijos narį ir pradėjo visiaip jau išmetinėti. Tat žmogus, ilgai nesiginčydamas paklausė jų apie socializmą, kada prasidėjo, kas pirmas pradėjo jį skelbt — tai nei vienas nieko negalėjo atsakyti; o buvo jų ir tužina. Tik po valandos vienas pasakė, kad socializmą pramaneš Popiežius Pijus 4-tasis, o antras sako—Mark-sas gyvenęs 42 metai atgal, tat tas pramanęs. Tat pamatė tas žmogus, kad jie nieko nežino, apleido juos. Ir ištikro stebėties reikia iš mūsų miestelio cicilikų.

Kada tik parengia kokia nors katalikiška draugija prakalbas, tai jie visados kelia triukšmą, manydami tuo nugazdysią žmones, bet šiandieną jau ir žmonės išgudrėjo. Ir išverstų kailinių nebebijo. Savo pasistato! Į draugiją prisirašė 18 naujų narių. Darbai eina silpnai.

K. P.

E. ST. LOUIS, ILL.

Visur žengiamą pirmyn, tai liudija pav, kad ir mūsų miestelis. Metai atgal šdygo kelios draugijos Amer. liet. Piliiečių klubas, Dramatiška draugija etc. Jų ūgis tesiog nuostabus. Nes minėtas klubas išsistato svetainę vertė 20,000.00. Yra tai dviem augštais muriniais namais, ant viršaus būs pasilinksmimo vieta, apačioje teatras svetainė, talpinanti savyje 6,00 sėdinę, reikią tart, ačiū ragintojui tą svetainę statyti mūsų gerbiamaam klebonui, kun. Petravičiui, kuris daugiausiai darbuojas del mūsų lietuvių. Par Naujus metus bus iškilmingas tos svetainės atidarymas. Į tą vakarą, žadama kviesi miesto viršininką. Dramos draugija suvaidins "Tarnas in painiojo" Parapijinis choras sudainuos keletą dainelių. Reikia dar paminėti lietuvišką orkestrą, kuri minėtame vakare grajys. Turint omenyje, jog mūsų miestelyje nėra pasaulinių inteligentų, bet visi rankų darbininkai, reikia džiaugties, kad pradeda atsibusti ir savystoviai dirbti.

P. S.

IVAIRIOS ŽINIOS.

ANSONIA, CONN.

Čia gyvena daug lietuvių. Daugelis iš jų turi savo nuosavybes. Yra įvairių bizniierių. Svarbiausis užsiėmimas atlikus nuo darbo tai rūdžio traukimas. Geria visi jauni ir seni, neprisideda prie to tik mažas skaičius.

Paskutiniame laike, darbai sumažėjo, daugelis lietuvių važnuoja į Lietuvą.

J. Karabinas.

NORWOOD, MASS.

14 d. gruodžio kaž-kokia žmogelis Juozas Pakarklis skaitė neva paskaita socializmas, bet kažin kas ten buvo per paskaitą, kad darbar tie patis socialistai klausinėja to žmogelio, apie ką skaitęs tą paskaitą, kad jie negalėję suprasti? Tas žmogelis dabar teisinasi, kad jis labai iš mokslu surasęs tą paskaitą, tai esą del to ir negalėjote suprasti.

Lapelis.

LIETUVOJE.

DRAUGIJOS.

Pirmoji Kauno gub. ūkininkų gyvulių auginimo Sąjunga.

Kaip praneša 23 numeryje "Žemė" įsikurusi Radviliškio parapijoje Šiauliu apskr. Sąjungoje yra ūkių su 152 karvėmis. Kartą į mėnesį kiekvieną ūkį aplankys kontroleris ir davinės nurodymus, kaip išlaikyti ir šerti gyvulius.

Neilgai trukus susidariusi ir antroji Alkiškio ūkininkų sąjunga, kame įstojo 20 ūkių su 182 karvėmis.

Atidaroma "Blaivybės" skyriai Troškunuose Kauno gub. ir Pivašunuose Vilniaus gub.

"Blaivybės" draugija Pūmėnuose atidaro arbatinę ir duonos kepyklą.

K. P.

IVAIRIOS ŽINIOS.

Seinai. Vietiniai lenkai nusiuntė valstybės Dumos nacionalistų frakcijai pranyką, kad Seinų miesto savivaldos įstaigose būtų leista vartoti greta rusiškos ne lietuvių kalbą, kaip tai buvo išrūpinęs Dumoje Suvalkijos atstovas kun. Laukaitis, bet lenkų. Prasyką paremia skaitlinėmis, surinktomis Seinų miesto magistrato 1912 metais, pagal kurių lenkų esą Seinuose 1345, lietuvių gi tik 144. Kaip rašo "Viltys" p. A., skaitlinės esančios netikros. Vien susipratusių lietuvių Seinuose priskaitą iki 600.

Ukmergė. Čia apsigyveno, sugrįžęs Lietuvon, advokatas Boleslovas Dirmanas, baigęs augštuosius juridinius mokslus Peterburgo universite. Adv. Dirmanas kelius metus praktikavo prie Peterburgo apygardos teismo ir tarnavo metus senate.

Kelmės valsčiuje. Raseinių ap., Valstiečių Bankas perkas, kaip rašo "S. Z. T.", du palivarku: Gedvilius ir Gumbing, išvisi 216 dešimt. žemės.

Šv. Jono bažnyčios riaušės, buvusias gegužės mėnesį š. m., vėl tyrinėja. Šiomis dienomis viešėjo Vilniuje tam tyčia minėtosioms riaušėms tyrinėti atvykęs iš Peterburgo svetimų tikėjimų departamento vice-direktorius Tiaželnikovas ir išklausinėjo jau daugelį liudininkų. Taip pat jis daro tardymus ir del pražuvusių stačiatikių Lokucijevskaitės.

Kaunas. Švento Kazimiero Draugija pradėjo spaudinti didelį ir labai svarbų veikalą, žinomojo mūsų literato Gabrio parašytą, "Lietuvių Literatūros Apžvalgą". Tokio veikalo mūsų literatūroje dar nėra. O kaip jis reikalingas! Be jo nei mokytojas, nei literatas, nei, pagaliaus, žymnis inteligentas apsieiti negali. Tas veikalas bus vienas iš fundamentaliųjų mūsų literatūroje veikalų.

Gerbiamajai dviasikijai ir vargoninkams žinotina. Mūsų kompozitorių Naujalo ir kun. Brazio rengiamas Koneijonalas su lietuviškais priedais: "Titanijomis ir kai-kuriomis reikalingiausiomis giesmėmis. Išleis šv. Kazimiero Draugija. Kas turėtų tame dalyke kokių patėmimų, tesikreipia į šv. Kazimiero Draugiją Kaune.

Dailių išdirbinių mokykla. Kun. Povilui Januševičiui ministerijos leista įsteigti Kauno Dailių išdirbinių mokyklą.

Ryga. Šiomis dienomis Rygoje iš Narkevičiaus ir Janulevičiaus spaustuvės išėjo pirmasis numeris naujo "susipratusiųjų" darbininkų laikraščio "Vilnis".

Visas numeris pavestas kovai su "klerikalais" ir "buržuazais". Tarp kitų pažymėtinas V. Kapsuko straipsnis dėl amerikiečių aukų L. M. ir D. dr-jų namams.

LIETUVIAI SVETUR.

Maskvoje. sekmadienį, lapkričio 17 (30) d. 4 val. po piet Maskvoje Lietuvių Šelpimosi Draugijos bute buvo įsteigiamasis Maskvos universito lietuvių studentų draugijos "Rūtos" susirinkimas. Valdybon išrinkti šie studentai: pirminku K. Bizauskas, kasinku V. Endžiulaitis ir sekretorium E. Draugelis.

Maskva. Prie Maskvos universito užtvirtina "Lietuvių Studentų Draugija "Rūta". Valio "Rūta" ir rūtiečiai! Vivat, cresceat floreat!

CHICAGOJE.

Kas sako, jog mes nekylame, tas apsirinka. Paimkime tik apšvieta ir dailę ir palyginkime juos su apšvieta ir dailę buvusių Chicagoje prieš penkerius metus nekylant ape seniau buvusius. Koks didelis skirtumas. Mokyklų, knygynų pilnas miestas, keletas metu atgal visa apšvieta susidėdavo iš prakalbų, dabar jau ir praleikijos neužgadinėdina. O dramų srityje! Koks didelis žingsnis duotas pirmyn. Seniau kiekviena norinti vaidinti Draugija rinkdavo iš savo tarpo vaidintojus, kurie ir rodydavo "komedijas". Dabar jau visai kitaip. Teatralės spēkos susirio i atskiras kuopelės ir atlieka darbą net geriau, negu kitataučiai — lenkų, latvių vaidintojai. Draugijoms, norinčioms turėti vakarą nėra reikalo rinkti iš savo tarpo artistų, bet už prieinamą atlyginimą, galima nusišamdyti ar net ir pasikviesi talkon tinkamus vaidintojus. Taip ir daroma. Aną savaitę, Suvienytos Draugijos, rengdamos vakarą pasitęs prie stalo, atsakę į kvietę "Birutės" artistus megejus. Praėjusią savaitę Jaujų Liet. Lav. Klubas nepasikvietė Liet. Jaujų. Rankantriai prie 86-to tarėtelį, kuris M. Meldazio svetainėje labai dailiai vaidino "Valkatą". Žmonių nors būvo ir mažai, bet jie kitaip užsilaikė, neg penkeri metai atgal, kada rūkydami arba alų gerdami šnekėdavo laike perstatymų, — užmiršdami, kaika, net kepurės nusiimti. Dabar jau to nėra. Didelis žingsnis pirmyn. Tik reikią žengti toliau.

Praėjusią savaitę, jau antru kartu, buvo šaukiamas Šv. Jurgio parapijonų susirinkimas. Matyt esama kokių ten nesutikimų, nes abu kartu susirinkimą policija iškirste.

Viso pikto pradžia.

Didžiausias Chicago dienraštis "The Chicago Daily Tribune" įvedė naują priežodį pritaikintą vietiniams gyviesiems reikalingams Chicago miesto. Tas priežodis skamba: — Where "We will, there's way!" (Kur mes norim — tai ir galim!)

Kas diena po dvi, o neretai po tris skyltis laikraštis pašvenčia Socialiam klausnui rišti — ir mums, ietuviams to klausimo rishimas netik kaipio šios šalės piliečiams yra labai aktyvas, bet daugeliu žvilgsniu galėtume prie savo gyvenimo pritaikyti.

H. M. Hyde, stato klausimą, iš kur Chicago miesto kila "blogybė" — Atsako trumpai: "Chicago toli pasilikus užpakalyje kitų didelių miestų, nes nepajėgia paimti globon tūkstančių žmonių be darbo. Taupys ir darbštus yra išstumiami lauk. Slankioja gatvėmis išalkę, pavargę, sušalę, susilpę, siela ir kūny, o tuom pačiu laiku tinginiai, valkatos, ir niekšai visokios rūšies užima muni cipalitetu suteikiamas vel tuo nakvines ir maistą. — Su moterims netukusioms darbo-dar blogiaus...

Mes pavadinime jį "86-uojų", nes 1886 metais tapo išleista iš garsios akademijos svietan kelios dešimtys vyrų, baigusių mokslo šakas. Šiandien vienas iš jų ineina ofisan savo buvusio mokslo-draugio su matomai skaudančia koja ir, atsisėdęs kedėn laukiamajam kambaryje, sunkiai atsiduso.

— "Kas tau yra arba gečiau sakant, tavo koja, senas sportai?" paklausė jo žmogus, sėdiutis prie stalo.

"Tai, nieko svarbaus," susiraukdamas neva nuo skausmo ir pasijudinęs kedėje-atsakė.

— Na, kam dar slėptis, kas per kyberis? Pasakyk! paklauso jausmingai atjauniantis balsas "86-to".

"Et, neturiu nei reumatizmo, nei man automobilis išpyrė nežinau kas su mano keliu atsitiko." Čia jis padaręs skausmingą išreiškimą nenupraustą nesakto veido ir suskretusią nešvarią savo ranką užmetė ant kojos kelio.

Telefono skambutis su skambino ir žmogus sėdinčios, rengdamos vakarą pasitęs prie stalo, atsakę į klausimą ir davęs reikalingus įsakymus savo pagalbininkams ir atsigrižęs nepasikvietė Liet. Jaujų. Rankantriai prie 86-to tarėtelį, kuris M. Meldazio svetainėje labai dailiai vaidino "Valkatą". Žmonių nors būvo ir mažai, bet jie kitaip užsilaikė, neg penkeri metai atgal, kada rūkydami arba alų gerdami šnekėdavo laike perstatymų, — užmiršdami, kaika, net kepurės nusiimti. Dabar jau to nėra. Didelis žingsnis pirmyn. Tik reikią žengti toliau.

Parodyk. Ee, tai niekis. Nėra daili ir švari — Billiau.

Billius, neatstodamas reikalavo parodyti. — 86-tas galų-galais sutiko. Užtraukęs augščiau kelio savo sunesiotas kelnės ir parodė riešą. Akyse pasirodė didi spuogas ir ištisinimas, pažiūrėti — baisiausios raudonos, melynės ir gelsvos parvos. — Billius susiraukė žvilktėjęs ir tuojau nusigrižė šalin, susipurtinęs ir sudrebėjęs nuo žiaurumo išveizdos kojos riešo. Prityręs tēmytojas galėjo tuo patēmyti užgadinimo mirktelėjimą akyse ir išreiškime veido '86-to. —

Del Dievo malonės, žmogau! delko neini pas gydytoją?

'86-tas tik nusijuokė. Delko aš neatsiguliu turuoliu lignonbutyje ir ne-nusisamdau dviejų ligo-

galėtume prie savo gyvenimo pritaikyti.

H. M. Hyde, stato klausimą, iš kur Chicago miesto kila "blogybė" — Atsako trumpai: "Chicago toli pasilikus užpakalyje kitų didelių miestų, nes nepajėgia paimti globon tūkstančių žmonių be darbo.

Taupys ir darbštus yra išstumiami lauk. Slankioja gatvėmis išalkę, pavargę, sušalę, susilpę, siela ir kūny, o tuom pačiu laiku tinginiai, valkatos, ir niekšai visokios rūšies užima muni cipalitetu suteikiamas vel tuo nakvines ir maistą. — Su moterims netukusioms darbo-dar blogiaus...

Mes pavadinime jį "86-uojų", nes 1886 metais tapo išleista iš garsios akademijos svietan kelios dešimtys vyrų, baigusių mokslo šakas. Šiandien vienas iš jų ineina ofisan savo buvusio mokslo-draugio su matomai skaudančia koja ir, atsisėdęs kedėn laukiamajam kambaryje, sunkiai atsiduso.

— "Kas tau yra arba gečiau sakant, tavo koja, senas sportai?" paklausė jo žmogus, sėdiutis prie stalo.

"Tai, nieko svarbaus," susiraukdamas neva nuo skausmo ir pasijudinęs kedėje-atsakė.

— Na, kam dar slėptis, kas per kyberis? Pasakyk! paklauso jausmingai atjauniantis balsas "86-to".

"Et, neturiu nei reumatizmo, nei man automobilis išpyrė nežinau kas su mano keliu atsitiko." Čia jis padaręs skausmingą išreiškimą nenupraustą nesakto veido ir suskretusią nešvarią savo ranką užmetė ant kojos kelio.

Telefono skambutis su skambino ir žmogus sėdinčios, rengdamos vakarą pasitęs prie stalo, atsakę į klausimą ir davęs reikalingus įsakymus savo pagalbininkams ir atsigrižęs nepasikvietė Liet. Jaujų. Rankantriai prie 86-to tarėtelį, kuris M. Meldazio svetainėje labai dailiai vaidino "Valkatą". Žmonių nors būvo ir mažai, bet jie kitaip užsilaikė, neg penkeri metai atgal, kada rūkydami arba alų gerdami šnekėdavo laike perstatymų, — užmiršdami, kaika, net kepurės nusiimti. Dabar jau to nėra. Didelis žingsnis pirmyn. Tik reikią žengti toliau.

Praėjusią savaitę, jau antru kartu, buvo šaukiamas Šv. Jurgio parapijonų susirinkimas. Matyt esama kokių ten nesutikimų, nes abu kartu susirinkimą policija iškirste.

Praėjusią savaitę, jau antru kartu, buvo šaukiamas Šv. Jurgio parapijonų susirinkimas. Matyt esama kokių ten nesutikimų, nes abu kartu susirinkimą policija iškirste.

Praėjusią savaitę, jau antru kartu, buvo šaukiamas Šv. Jurgio parapijonų susirinkimas. Matyt esama kokių ten nesutikimų, nes abu kartu susirinkimą policija iškirste.

Didžiausias Chicago dienraštis "The Chicago Daily Tribune" įvedė naują priežodį pritaikintą vietiniams gyviesiems reikalingams Chicago miesto. Tas priežodis skamba: — Where "We will, there's way!" (Kur mes norim — tai ir galim!)

Kas diena po dvi, o neretai po tris skyltis laikraštis pašvenčia Socialiam klausnui rišti — ir mums, ietuviams to klausimo rishimas netik kaipio šios šalės piliečiams yra labai aktyvas, bet daugeliu žvilgsniu galėtume prie savo gyvenimo pritaikyti.

H. M. Hyde, stato klausimą, iš kur Chicago miesto kila "blogybė" — Atsako trumpai: "Chicago toli pasilikus užpakalyje kitų didelių miestų, nes nepajėgia paimti globon tūkstančių žmonių be darbo. Taupys ir darbštus yra išstumiami lauk. Slankioja gatvėmis išalkę, pavargę, sušalę, susilpę, siela ir kūny, o tuom pačiu laiku tinginiai, valkatos, ir niekšai visokios rūšies užima muni cipalitetu suteikiamas vel tuo nakvines ir maistą. — Su moterims netukusioms darbo-dar blogiaus...

Mes pavadinime jį "86-uojų", nes 1886 metais tapo išleista iš garsios akademijos svietan kelios dešimtys vyrų, baigusių mokslo šakas. Šiandien vienas iš jų ineina ofisan savo buvusio mokslo-draugio su matomai skaudančia koja ir, atsisėdęs kedėn laukiamajam kambaryje, sunkiai atsiduso.

— "Kas tau yra arba gečiau sakant, tavo koja, senas sportai?" paklausė jo žmogus, sėdiutis prie stalo.

"Tai, nieko svarbaus," susiraukdamas neva nuo skausmo ir pasijudinęs kedėje-atsakė.

— Na, kam dar slėptis, kas per kyberis? Pasakyk! paklauso jausmingai atjauniantis balsas "86-to".

"Et, neturiu nei reumatizmo, nei man automobilis išpyrė nežinau kas su mano keliu atsitiko." Čia jis padaręs skausmingą išreiškimą nenupraustą nesakto veido ir suskretusią nešvarią savo ranką užmetė ant kojos kelio.

Telefono skambutis su skambino ir žmogus sėdinčios, rengdamos vakarą pasitęs prie stalo, atsakę į klausimą ir davęs reikalingus įsakymus savo pagalbininkams ir atsigrižęs nepasikvietė Liet. Jaujų. Rankantriai prie 86-to tarėtelį, kuris M. Meldazio svetainėje labai dailiai vaidino "Valkatą". Žmonių nors būvo ir mažai, bet jie kitaip užsilaikė, neg penkeri metai atgal, kada rūkydami arba alų gerdami šnekėdavo laike perstatymų, — užmiršdami, kaika, net kepurės nusiimti. Dabar jau to nėra. Didelis žingsnis pirmyn. Tik reikią žengti toliau.

Parodyk. Ee, tai niekis. Nėra daili ir švari — Billiau.

Billius, neatstodamas reikalavo parodyti. — 86-tas galų-galais sutiko. Užtraukęs augščiau kelio savo sunesiotas kelnės ir parodė riešą. Akyse pasirodė didi spuogas ir ištisinimas, pažiūrėti — baisiausios raudonos, melynės ir gelsvos parvos. — Billius susiraukė žvilktėjęs ir tuojau nusigrižė šalin, susipurtinęs ir sudrebėjęs nuo žiaurumo išveizdos kojos riešo. Prityręs tēmytojas galėjo tuo patēmyti užgadinimo mirktelėjimą akyse ir išreiškime veido '86-to. —

Del Dievo malonės, žmogau! delko neini pas gydytoją?

'86-tas tik nusijuokė. Delko aš neatsiguliu turuoliu lignonbutyje ir ne-nusisamdau dviejų ligo-

gio globėjų? Aš tik noriu Billiau, 50c. —

Žmogau, tai baisi išvaizda ant tavo kojos. Tu turi pamatyti daktarą.

Kas link daktaro, Billiau, aš jau jį mačiau. Aš buvau užėjęs, eidamas pas tavį.

Ką-gi jis sakė?

Liepė lovoje gulėti kokią savaitę ir dėti kompresą rytą ir vakarą. — '86-tas prasijuokė pajudindamas savo galvą, bet staiga susilaukė iš skausmo. Aš užklausa o ar nebūtų geriau išvažiuoti į šiltus vandenis užrubežin. —

Billius parašęs "Čekį," paspaudė skambutį ir įbėgusiam pasiuntiniui indavė apkeisti į pinigus. Kada pasiuntinis atnešė pinigus jis paėmęs keturias penkdolerines padavė '86-tam. Šia, imk. — Eik ir išsigydyk savo koją, tai pirmiausiai dalykas, kurį tu turi atlikti.

Jei prie Biliaus akinių būtų būvę pritaikyti X spinduliai ir jis būtų galėjęs matyti per sieną ir uždarytas duris, ką '86-tas darė uždaręs paskui savę duris, kaip jis dailiai "džigo" šoko su neva skaudančia koja, kuriai pagydyti jis suteikė net keturias penkdolerines, tat skaitytojas gali sau panastyti kas būtų atsitikę. —

Už savaitės vėliau '86-tas atgal sugrįžo ton pažion ofison. Billius žvilktėjęs į jį ir sukandęs dantis kažką sumurmėjo. — "Na, kaip koja, senas sportai?"

'86-tas užtraukęs kelnias ik kelio parodė čystą suvis sveiką riešą. — "Aš buvau ištepęs tepalais šią koją, mano mielas Billiau, murmterėjo jis. Aš tik norėjau žinoti, kaip sveikas duosiesi lengviau prigauti. Tu pripažįsti, kad tai buvo vienok artistišškai nupiešta žaizda?" —

Per ištysus dvidešimtis ir penkius metus '86 buvo girtuoklis. Jis nemastė nieko apie savę ir jam vistiek, kas nesidėtų pasaulyje. Jis yra tikras "bomas" (valkata), kuris nieko nenori dirbti ir senai jau nebetėko vilties kada nors pasitaisyti, ir žengti geresniam gyvenimui. Jis net priėjo prie to ištikinimo, kurs labai retai atsitinka, kad nekaltina kitų, nei aplinkybių bet pats savę už savo dabartinį stovį.

'86-tas pradėjo gyvenimą su gerai žinomom žiniom ir aiškiu pasaulio supratimu, ir be to augstu mokslu. Jis pražiemavojo daug žiemų Chicagoje tamsiame gatvės užkuburyje, bačkoje su padriektą šiaudų saujele po šonu. Jis pridavalo žinoti daug iš datyrimo apie problemas bedarbių darbininkų. Kaip ten nebutų, vis delto toks žmogus turi aiškas pažiūras link klausimo be darbų darbininkų. Ir jeigu jo kalba ir išsi-reiškimai yra moksliški, tai nereikia pamiršti, kad jis yra baigęs vieną iš trijų garsiausių universitetų Amerikoje. —

Nešvarus, suskurus ir apšileidęs su suplyšusiais skarmalotais drabužiais ir veidas paženklintas palaišunystės metais jis sėdėjo ant bačkos, kurią jis vad-

no savo stuba, ir rankosi įsitvėręs laikė prieš save kaušą prasto alaus.

"Aš tikras esu, kad Olympo Dievai gardžiai juokiasi iš to, kaip Chicago miestas aprūpina savo bedarbius darbininkus."

Delei gerovės dorų darbininkų, kurie yra iš miestų fabrikantų iš darbo ir kurie jokių būdu, kad ir kaip, kaip stengtųsi gauti darbo negauna, tokiems mūsų municipalitetas užlaiko 175 lovas. Praeitą pirmadienio (panedėlio) naktį bedarbininkų buvo tam naman sugrūstą 690 žmonių ir neturinių prie dušios nei grašio — žmonės buvo sugrūsti it silkes bačkon. tam naman, kur tik 175 lovos randasi.

Valkatams — bomams — tokiems kaip aš, kurie nemori dirbti ir kurie, už jokių pinigų nedirbs, kurių vienintelis siekis gyvenime — būti visada girtų, tai miestas užlaiko rūmus ant dailiausio bulvaro su 1900 lovų. Be to dar suteikia tris sykius per dieną valgi. Ir jei pasitaiko, kad kuris iš mūsų suserga, tai mus paguldė gražiai ligonbutin, suteikdami geriausius gydytojus ir išlavintus ligonių globėjas — ir visa tai veltui.

"Aš tikras esu, kad šiandien Chicagoje yra armija apie 15,000 žmonių be darbo, tarp jų yra vyrų, moterų ir vaikų be rytojaus ir be pastogės, be grašio prie dušios, be darbo, kurie nežinotu kaip būti dėkingais kad gavus darbo, bile kokio darbo. Daugiausiai tarp jų yra sezono darbininkų, kuriems niekad nebuvo progos išmokyti kokio nors amato."

Kol jie yra blaivūs ir praleidžia laiką betyriodami iš vietos vieton, ieškodami kokio nors darbo, su tušiais išalkusiais pilvais, tai miestas jiems nieko neduoda, nebent išrenka investigatorių komisiją.

Bet kaip tik vienas iš jų pasigers, ar iš desperacijos paėmęs akmenį išdauglangą, arba susikiviręs su policmonu, tada tai miestas duoda jam lovą, tris sykius per dieną valgi ir gydytojaus pagalbą.

"Aš daleidžiu, gal būti, kad mano pažinusi ir ši klausima yra vienpusiškos, tačiau man atrodo, jog dr-jas tyčia duoda premijas vien delto kad tapti blogu. Pasigėręs girtuoklis ir palaidūnas yra daug geresnis žmogus šitame mieste, negu išalkęs be darbo žmogus — žinoma, ne iš savo valios."

"Tiesa pasakius aš nesilčiau pataisos namų, nes tai ženklinia — reiks dirbti: bet kada laikas ateis, kad išsisems mano visi šaltiniai gudrumo, tai aš turiu dar vieną būdą (plena). Aš išsirinksiu vietą, kur upelis nėra gilesnis kaip keturios pėdos, išoksiu jį ir šauksiu pagalbos. Pasekmė bus ta, kad mažaisiais 30 iai dienų gausiu — dykai (burdas) valgis ir būta. Ir jei aš norėsiu ilgiau pasilikti, aš aštriai ir šurkščiau atsakysiu teisėjui jį klausimą ir jis tada suteiks išsavo malones vieton 30 dienų 60, o gal ir 90 dienų."

Delko Chicagoj laukia patal, pakol be darbo žmogus

inpuola į girtuokliavimą ar būna priverstas vagiliauti ir tik tada jį globoja suteikdama darbo, maisto, guoli ir gydytojaus pagalbą?

Aš dažnai galvoju, kas atsitinka su moterimi kuri tampa be darbo ir be grašio prie dušios? O jū juk yra taip-pat labai didelis būrys Chicagoje. Jei man būtų leista spręsti apie moterų judėjimą, aš priminčiau, jog Manchesteryje Anglijoje, yra municipaliteto pastatytas būtas bedarbiams moterims ir jau keletą metų veikia labai vykusiai. Tas būtas buvo pastatytas po to, kada manchesterio municipalitatan buvo išrinktos ir moteris. Ir i aiskiai ir intikrinančiai išrodė, kad ir moteris tapus be darbo, gali išalkti, jausi šaltį lygiai, kaip ir vyras.

Tad aiškiai matome:

1. Dažniausiai be darbo lieka padienis darbininkas — neskyriant lyties — vyras ar moteris.
2. Netekęs darbo — greit išalksta ir ipuola nusiminimam — ir desperacijon.
3. Nusiminimo ir desperacijos pasekmės.

"Girtoklystė, palaistuvystė ir vagystė. Kokia išeitis: Buk taupus — griebkis amato ar pramonės. Amatninkas iš bado nemiršta! Pramoninkas pralobsta. — Niekad nėra vėlu — pradėk tuojau — neatidėk rytojui! Tavo brolis."

P. Urbonas kalėjime.

57 "Lietuvos" No. p. Reporteris praneša, jog pagal sėjęs p. Urbonas, kurs, nudaudamas kunigą, megies teigti Chicagoje neprigulmingą parapiją ir rinkęs aukas "Sv. Piatro Kate-majty", net lakrastėli ("Zemajty") išleidinėjęs, neseniai buvęs detektyvo suimtas berenkant jam aukas ir ant rytojaus vietiniame policijos teisme pasmerkta pasodinti į kalėjimą iki kol kas neužstatis 10,000 dolerių. Kaltinamas tuo, kad klaidingomis pretensijomis rinkęs aukų p. Urbonas parodė tik senkatalikių vyskupo ingalajimo popieras, išduotas jau 1906 metais tik vieniems metams. Policijos teisme kaltino jį suėmęs detektyvas ir vietinis lietuvių klebonas kun. J. Klionauskas.

Roselande, 10758 Michigan ave., gruodžio 20 d., atidaryta nauja banka. Savininku tarpe randasi, apart kitų sanžiningų žmonių, roslandiečiams gerai žinomas C. Klimavičia. Banka bus po valdžios prižiūra ir viena iš saugiausių pinigų laikinui. Tie kurie pasidės jon pinigus prieš 10-tą d. sausio gaus palidun už įdėtus pinigus mokės 3-čia procentą. Patartume lietuviams pasinaudoti:

Adresas: State Bank of Calumet 10758 Michigan ave., Telefonas W. P. 20.

NAUJIENOS.

DIRBTINIŲ PIENU MAITINO MIESTĄ VISA MĖNESI.

Indianapolis, Ind. Miesto inspektorai pervežėda

mi pieną atrado čia, jog grietinė vietoj kilti į viršų buvo nusėdusi ant dugno. Pradėjo tirinėti ir atrado, jog to miesto gyventojai per visą mėnesį buvo maitinami namie dirbtu pienu. Pienas galima padaryti sunašius tam tinkančius miltelius su vandeniu ir pridėjus sviesto riebalų. Taip sutaisytas pienas bandymais negalima atskirti nuo tikrojo karvės pieno.

Laikė tramvajų ir vežėjų streiko įvežimas pieno į miestą apsisusto. Bet pienininkai pristatydavo į namus, kaip ir visada ir nors inspektorai dažnai peržiūrėdavo, bet apgaulius negalėdavo atrasti. Ir tik-tai per dirbėjų klaidą buvo pridėta per daug riebalų, kurie nusėdo ant dugno. Tuomi ir išėjo visas dalykas į aikštį.

MOKSLINČIAI KASINĖS KALNĄ.

Iš Norman, Okl. laikraščiams praneša, jog tenai rengiasi surasti priežastį, milžiniškų žemės kapčių, kurie randasi rytinej dalyje Oklahomos. Jų atsiradimas visaip aiškinamas. Vieni sako, jog tai darbas senovės žmonių, kiti jog tai ledinų, vėjo supustyti ir p. Nekurie net sako, jog tai esąs darbas skruzdėlių gyvenusių didelėmis kolonijomis. Nė viena vienok iš tų teorijų nėra tikrai darodyta, taigi du profesorius Oklahomos Universitetas bandys tą darbą atlikti.

VULKANAS NAIKINA ŽMONIŲ DARBĄ.

Melbourne, Australijoje. Čia atsivėrė šeši nauji kra-terai, užpildami aplinkines plantacijas sutirpusia lava. Daugybė žmonių bėga nuo salų Ambrimo ir Naujosios Hebridos, kame tie valkanai atsivėrė. Išgelbėta apie 500 žmonių kiek žuvo dar nežinome, ir vargiai bus susekta, nes baltųjų ten gyvena labai mažai, o vietinius kas skaitys!

KASYKLOSE ŽUVO 38 ŽMONES.

New Castle, Ca. Vulkan kasyklose, prigulinčios Rocky Mountain kompanijai explodavo tunelius. Nuo smarkaus sutrenkimo kalnas drebėjo kaip nuo žemės drebėjimo. Žuvo 38 žmonės, kurie visi buvo vedę ir paliko šeimynas. Šešias ar aštuonius išskyrus visi buvo amerikoniai, kurių giminės gyveno netoli tos vietos.

Moteris nori nuo vyriausybės valdžios išgauti augštają mokyklą.

Springfield, Ill. — Anglijai laikraščiai praneša, kad moteris reikalaušiančios iš 1915 legislaturės milijono dolerių įsteigti moterų kolegiją. Jos norinčios kolegijos, kuri sutalpinytų apie 1000 moterų. Kolegija būtų panašią į tokias pat įstaigas rytinėse valstijose, kaip Vassar, Smith ir k.

Kalėdoms davanos.

Gruodžio. 17, C. Crane, darbininkas, gyvenantis ant 130 W. Superior gatvės nakti, lipidamas laipsniais vos tik nesutremė balto ryšulio gulinėje prie jo durų. Užsėdė šviesą ir su nusistebejimu pamatė jog tai esama prieglavio,

kuriame paguldytu du kūdikiu apie dviejų dienų amžiaus. Matomai dvynukai. Jiedu ramiai miegojo. Ant prigalvio prisegtas raštelis "Kalėdoms dovana žmonims, kurie myli kūdikius." Crane vienok nemanė kad jis prigulėtų prie tokių žmonių ir pašaukė policiją kuri juos nunešė į Šv. Vincento kudių namą. Apie kudių tėvus nieko nesusekta. Jie patys nemoka pasisakyti.

Žydiškas universitetas Jeruzalyje ruošiamas įkurti žydų sionistų akcijos. Tam tikslui jau surinkta pusė milijono frankų.

"Viltis"

Praėjusią savaitę mirė vienas iš turtingųjų amerikų, William Deering, išdirbėjas piaunamųjų mašinų. Mirdamas paliko apie 12 ar 13 milijonų dolerių

Londonas. Uždaryta London Opera House. Žmonių altas atsinešimas į muzikalius perstatymus priverstė valdybą uždaryti teatrą.

PASTABOS.

"TĖVYNĖS" VARGAI.

Amerikos lietuvių susivienijimo organas turi vargo, betaikindamas ugnį su vandeniu — katalikus su socialistais. Paskutiniame savo numeryje pyksta, kad "visi savon pusėn traukia": socialistai susivienijimo nariai reikalavę, kad "Tėvynė" padėtų jiems šmeižti Olšauską ir Yčą, katalikai dabar pyksta, kam "Tėvynė" išgyrusi a. a. p. V. Dembskį. (Stačiai nesuprantama, kam "Tėvynė" jį kunigu vadina.) "Tėvynė" tai erzina ir jį štai kaip barasi:

Ir vieni ir kiti turi savas organizacijas, ir vieni ir kiti turi savų organizacijų reikalus, kurių tvarkimui reikėtų pasvęti daugiau darbo ir atidžios, negu jie dabar pasvėnia. Vietoj akylesnio savų reikalų, darbojimo, aikvoja savo laiką tam kad mokintų kitus, kurie jų nemokina ir to mokymo neprašo.

Man matos, visai bereikalo "Tėvynė" pyksta. Ir socialistai ir katalikai A. lietuvių Susivienijimo nariai gali juk skaityti susivienijimą savo organizacija ir "Tėvynė" savo organu. Argi galima stebėtis, kad abiejų savon pusėn traukia ir susivienijimą ir jo organą? "Gerbiamajam "Tėvynės" redaktoriui negalima pavydėti jo perdaug sunkaus darbo. Jam stačiai reikalinga visi vjurko privalumai, kad laviruoti laimingai ir kritiškame momente išsprusti. Vienatinis, mūsų nuomone, kelias ramaus darbo "Tėvynėi" būtų tuomet, jeigu ji paliautų vaikius idėjas, kalbėjusi apie lietuvių kultūrą, o rašytų vien tik apie narių pašalpas. Bet vargiai ar sutiktų susivienijimo nariai pavesti savo organą vien pašalpiu registratorium. Priešingai, beabejo, visumet ir vieni ir kiti norės, kad jų susivienijimo organas būtų išreiškėjas jų nuomonų ir idėjų. Bet čia tai ir yra visų sunkumas tai-

kinti tai, kas negali būti sutartinama. Ką vieni stauo, kiti griauia, ką vieni griauia, kiti ant to spjau-do ir tyčiojasi. Bepalvių tautininkų, kuriems nerūpėtų tikiybė ar socialės problemos, susivienijime vi suomet bus mažuma ir jie neįstengs daug nusverti susivienijimo gyvenime.

Kaip gyvenimas rodo, mūsų visuomenę ne tiek skiria pažiūros ir socialės ar politikos reformos, kiek atsinešimas į tikiybą ir Bažnyčią. Tiesa, mūsų socialistai laisvės metais daug kalbėjo apie proletarijato reikalus, ir kapitalizmo išgriovimą: bet mažą teesant to lietuviško proletarijato, pradėjo remties savžemiais ūkininkais, kuriems antitikus ne tiek apie savasties panaikinimą kalbėjo, kiek apie politikos priespaudą ir kunigų blogus darbus. Dabar jie Lietuvoje išnyko; neįstengia net savo organo išlaikyti. Mūsų socialistai amerikiečiai, neturėdami nei tiek, kiek Lietuvoje anais metais buvo dorinių ir inteligentinių pajėgų, užuot truškinus kapitalizmą, (ką padaryti neįstengia, nebent iš anglų kalbos kartais vieną kitą straipsnį išverčia) beveik plovoti ant tikiybės ir šmeižti kunigus. Atskyrę juos, kaipo nerimta ir ardančią pajėgą (teisingiau būtų pasakius norinčią ardyti) li-susią mūsų visuomenę ne tik Lietuvos, bet ir Amerikoje, mes turėsime skirti taip, kaip jas pats gyvenimas perskyrė. Iš vienos pusės tikinčioji, arba bent pripažįstančioji ir gėrbi-moji tikiybą ir Bažnyčią vi-suomenės dalis, iš antros pusės nei tikiybos, nei Bažnyčios nepripažįstančioji ir net kovojanti prieš ją. Tuos antruosius Lietuvoje vadina "pirmieiviais", čia Amerikoje "laisvamaniais" kai kada "šliuptynais". Abid-vi srovė labai mažą tesiskiria politikos ir socialėmis pažiūromis. Mūsų uoliausieji katalikai, kuriuos pirmieiviai taip mėgia pravardžiuoti atžagareiviais, pripažįsta visų politikos laisvių reikalingumą, lygias teises politikos ir visuomenės gyvenime visiems mūsų luomams ir lytims, pripažįsta taip pat socialių reformų reikalingumą (nepripažįsta tik kruvinos revoliucijos, kuri, kaip ir J. Tolstojus išrodė, neatneša niekuomet realės naudos ir su Kristaus mokslu negali būti sutainkinta). Kadangi anie pagarsėję mūsų "pirmieiviai" mūsų kulturai pakelti ligšiol beveik nieko nenuveikė ir tik trukdė darbą, kurį dirbo rimtesnioji visuomenės dalis, tad ir pradėta abejoti, katrie gi, ištikrųjų yra pažangesni, t. y. "pirmie-iai", ar katalikai ir prie jų pašlyje tautininkai?

Nedidesni atžagareiviai ir Amerikos lietuviai katalikai ir mūsų kulturai kelti bent neblogiau dirba, kaip kitų srovių žmonės. Ir būk dabar gudri "Tėvynės" redakcija, intik, kad gera, vie niems ir kitiems. Kuomet už p. Dembskio išgarbinimą užpuolė katalikai, ji, na-bagė štai kaip mėgina išsi-sukti:

Dar syki (prie progos) pasakome, kad S. L. A. yra bepartijinė organizacija: ji negina kokio nors atskiro, luomo ar partijos reikalų, bet tarnauja lygiai visiems, neklausdama, ar jos nariai išpažįsta socialdemokratų, ar katalikų, ar protestonų principus. Kaip toki, ji nesidavė ir (turime viltį) nesiduos, kad bile kuri partija vestų ją savo partijos takais. S. L. A. organas visados pagirs kas yra girtina, papeiks kas yra peiktina.

Lietuvius katalikus mėgiama, paprastai, vadinti partija (nors tokios organizuotos partijos pas mus nėra); bet jeigu mes sudarome partiją, tai ir mūsų laisvamanų taip-pat galime pavadinti partija. Ir štai "Tėvynė", nežinrnt savo iškalbingų pažadėjimų, parodė, kad ji ima tarnauti laisvamanų kitaip pirmieivių partijai ir duodasi ves ti tos partijos takais. Nes S. L. A. organas giria tai, kas pagal katalikų ištikiminių negali būti giriama ir peikia tai, kas pagal katalikų nuomones turėtų būti giriama. Neseniai "Tėvynė", kurios vedėjai rengė iškilmingas laidotuves a. a. ponui Dembskiui, sakė prakalbas, organizavo komitetą jo bijografijai rašyti etc. — "Tėvynė" idėjo traipsnį, iškelianti vėlionį ir padebesius, darantį jį didvyriu, statantį jį pavyzdžiu visiems lietuviams. Bet lietuviai katalikai viso to užgerą pinigą negi gali priimti. Pagal jų nuomonės, žmogus, kurs metė ir pamynė po kojų savo pašau-simą, kurs ilgą laiką pa-skui tyčiojosi iš brangiausių idealų tikinčiųjų lietuvių, kad tas žmogus negali būti augstinamas tautos didvyriu. Katalikai negali kitaip manyti, tiktai, kad čia "Tėvynė" su visais savo redaktoriais panorėjo pikta pasijuokti, pasityčiuoti iš jų tikiybinių jausmų.

Arba ir vėl. 51-ame "Tėvynės" numeryje redakci-ja praneša skaitytojams apie du sumanytu Lietuvoje dienraščius: katalikų "Viltį" ir pirmievių "Lietuvos Žinias". "Viltis" "Tėvynėi" ir seniau, kuomet ją vesdavęs A. Smetona, ne labai teptikdavusi (buvusi gana dešiniosios pakraipos). Dabargi, paėmus ją vesti "ateitininkų" vadui Pr. Dovydaičiui ir visai nebeptinkanti. Labiausiai "Tėvynė" pyksta, kam "Viltis" įvedusi naujų skyrių ir savo laikraštį: iš katalikų ir anti-katalikų gyvenimo.

Užtat "Tėvynė" išgria ant trūsumantį pirmievių "L. Žinias" ir kalbina savo skaitytojus jas remti išsi-rašant laikraštį ir siun-čiant pirmievių bendrovei pajus (šėrus). "Tėvynės" edaktorius esąs net ingaliotas Lietuvos pirmievių bendrovės atstovauti Amerikoje jų bendrovę ir visus jos leidžiamus laikraščius. Taigi, kaip matome, užmegsti su pirmieiviais gan šilti santykiai.

Tikinčioji lietuvių visuomenė rimtai susirpinusi, kaip atitraukti tikinčiuosius lietuvių nuo skaitymo tų pirmieviškų raštų, kurie dažnai yra ir aiškiai bedieviški. Mat, aiškiai pamatyta, kad tie raštai išplėšia žmonėms tikėjimą, tvirkina ir desorganizuoja

mūsų jaunimą. Ir delto imta prieš juos nebe juokais kovoti. Dabar, kuomet "Tėvynė" savo skaitytojams, tarpe kurių bene dauguma bus katalikų, aiškiai perša tuos pirmievių raštus, redos negalėtų tai patikti katalikams. "Tėvynė", norėdama intikti laisvamanams ir katalikams, galė-jo tik sausiai trumpai pranešti apie abudu dienraščių, nereikšdama savo ypatingos simpatijos vienam ar kitam. Dabar gi aiškiai tempiama katalikai į laisvamanų abazą. Mat manoma,

kad didžiūma S. L. A. narių katalikų yra geros valios ir atviros širdies žmonės,

ir kad jie duosis vesti ten, kur patiks "Tėvynės" redakcijai. Čia "Tėvynė" gal ir nejučiomis, pasakė šventą teisybę. Daugelis katalikų ištikrųjų tokie "gerasirdžiai", kad dažnai leidžia net prispjauyti savo širdis. Bet ar visada taip bus? Rūpi tikėti, kad ne.

SOCIJOLOGIJA*) IR KATALIKIŠKASIS DOROS MOKSLAS.

Katalikiškoje doroje yra daugias socialinio elemento negu dogmatuose. Teoretiskame doros išdirbime katalikystė pralenkė pravoslaviją ir protestantizmą. Tat pripažinta ir tų, kurie pačios katalikystės nepripažįsta. Peterburgo universiteto profesorius T. Žielineskis primena kai-kurių protestantų teologų pasižvalgą, buk krikščionija pradžioje neturėjusi savųje moralinio elemento. Tą elementą, anot jų, į krikščioniją įvedė katalikystė. *) Toliaus Žielineskis prirodi-nėja, kad krikščionija moralinį elementą pasisavino š stambeldiškosios Romos religijos ir tokiu būdu tapo katalikiška.

Man neteko skaityti nė vieno protestantų teologo dvidešimtamie šimtmeityje virtinančio, būk krikščionijoje išpradžią nebuvo doros elemento. Man rodos, kad A. Harnack'as labiausiai už kitus protestantų teologus mokintas ir drąsus, o tuose klausimuose pirmutinis specialistas. Garsusis Berlyno universiteto teologijos profesorius sako, kad nieks teip gerai nebuvo mo-

*) Sociologija yra tai mokslas (filozofijos šaka), kuris kalba apie sutvarkymą, apsiirėikimius ir išsivystymą žmonių draugijos.

*) Проф. Оадей Зѣлинскій, "Соперники христианства". С. Петербургъ. Тип. М. М. Стасю-левича, 1907 г., стр. 22 и 23:

"Мы должны... поставить дѣлѣннѣйшій вопросъ въ чемъ заключается мѣстѣло религій вообще? — и въплнѣть увѣрѣн, что большинство чѣтателей отгвѣтитъ на него такъ: Въ ея нравственномъ влїянїи на челоѣка! Это дѣйствительно самый естественный и, казалось бы, самый разумный отгвѣтъ. Интересно, однако, что самые передовые богословы протестантскаго лагеря его правильности не признають. Мораль и религїя, говорятъ они, два различныя обособленныя другъ отъ друга проявленїя духовной жизни челоѣка: тотъ роиаетъ достоинство религїи, то дѣлаетъ ее орудіемъ нравственности — ея чистота возможна только подъ условїемъ выдѣленїя изъ нея моральнаго! Интересно это потому, что этотъ несогласїе между ними ихъ мнѣнїю морализмъ они считаютъ характерной особенностью католической т. е. римской религїи, чуждой первоначальному христианству."

...doros, kaip Jezus*). Bet nevisada protestantų teologai dorą teip gerbė, kaip didieji jų mokiniojai XIX ir XX amžiuose. Keturiais šimtais metų ankščiau žiemų Vokietija atsiskyrė nuo katalikų Bažnyčios, skelbdama doros nereikalingumą ir mokindama, būk vieno tikėjimo užtenka žmogui ir Dieviui.

Dr. Martynas Liuteris rašė: "Žmonių mokslas apreiškia ir mokina žmonių teisingumą, tai yra, kas ir kaip būva ir tampa teisingas savo ir žmonių minyose. Bet tikėtai Evangelijoje teapreikišta Dievo teisybė (tai yra kas ir kaip būva ir tampa teisingas Dievo akyse) vien tikėtai tikėjimu, kuriuomi Dievo žodžiu tikime, kaip tat parašyta Morkaus evangelijos pabaigoje: Kas intikės ir apsikrikštys, bus išganytas, o kas neintikės, praeis"***).

Pravoslavų teologija niekuomet nekovojo prieš doros reikalą. Bet jos veikalai su katalikų Bažnyčios vaisiais šitoje sirtyje toli negali lyginties. Išsiskyrimas moraliskosios ir tam tikrą teologijos sąskaitą, išaugimas etikos ir etikos ir tą netikrą filozofinio sistematizavimo skyrių pasidarė katalikystėje daug

pirmiau, negu prasidėjo rodyties pirmutiniai pravoslavų teologijos spinduliai. Moksliską katalikystės ir pravoslavijos pradžią doros sirtyje negalima lyginti ne tuomet, kad pravoslavija aukščiausiai stovi. Šale moraliskos teologijos katalikystė pagimdė asketikos mokslą, su žibantiu vokiečių mistikos perijodu XIV šimtmetyje, su tokiais veikalais kaip "De imitacione Christi" "Filotea" ir kit.

Žinančiam ką katalikystė padarė teoretiskame doros moksle labai stebėtinai išrodo Roussello tvirtinimas, būk katalikų tautos doros sirtyje žemesnės už nekatalikiškąsias. Vienas žmogus gali daug kalbėti apie dorą o nedorai apsieiti, bet jo kalba tikrų vaisių doros teorijai niekuomet neatneša. Veidmainybė nevaisinga. Tautų grupė per ilgus amžius daug naudingų veiklų parūpinanti doros mokslui negali būti be doros.

Buvo bandyta katalikiškųjų tautų doros žemumą išrodinėti kriminalinių nuodėmių statistika. Bet nusikaltimų skaičius, perėjęs per teismą tėra tik medžiaga sulyginimui, o ne jo vaisius. Jis toli nereikšia vi-

sos tiesos. Smuklininkas, tyčia prijaunantis berniukus prie girtybės ir jėgų vogimo nuo tėvų, teisman nepatenka, o jis vienas padaro daug daugiau nedoro negu šimtas girtuoklių.

Arklavagių organizatoriai, paperkantieji uriadninkus ir antstolius labai retai patenka į teismą, o jų sugadinti vagystės išpildytojai, jų įrankiai netik patenka į kalinį, bet dar nedoros gėdą užtraukia ant savo tautos. Kad neatsargi sodietė prieš ištekęsiant susilaukia kūdikio ir nusmaugia pati sau viena, tai beveik visuomet patenka prokuratoriui į rankas. Bet jei ji jau nepirmidė ir nesigėdi pirmo laiko pasisakyti ainiolų fabrikantei, turinčiai pažintis su kuom reikia, tai ją pamokina pavogti nuo tėvo pinigų ir iš lapė neloja, tik į kiek laiko žvejai iš Nemuno išgriebia mažą kūnelį nežinia kieno gimdytą, nežinia kieno skandytą. Kaip mažai amatninkai negali laikyti lenktynių su dideliais fabrikais, taip ir siaurai daroma nedorybė neapmoka didelių pasislėpimo iškašių. Tą išgali tik didelis fabrikas.

Sociologijos mokslas pripažino, kad kriminališkoji statistika neištenka doros stoviu pažinti, nes ji rodo vien nusikaltimus, vien reišinius, sulyginant, atsitikimus, o nerodo pozityvio doros darbo ir neduoda matyti, kiek daug gero darosi kasdieninių doros įsakykų pildymu. Doros stovio klausimas teip svarbus, kad sociologija, negalėjo nebandyti jį išrūsti, nors sunkenybes žinojo.

Didysis prancūzų ekonomistas Frederic Le Play 1855 m. išspauzdino begalo idį tomą in folio, vardu "Les ouvriers europeens". Tas tomas 1879 m. išėjo šešiais tomais. Tenai surinktos moksliskos observacijos apie 60 šeimynų. Observacijoms tapo parinktos tipiškos šeimynos kuojvairiausiose Europos vietose. Jei galima iš to veikalo išvesti konkluziją, tai vien tik ta, kad tėmytuose atsiti kimuose, neužtikta žymaus doros skirtumo tarp katalikiškų ir nekatalikiškų šeimynų Europoje.

Su šita konkluzija nesuinka kunigai tų Lietuvos parapijų, kur žmonės nevienokio tikėjimo. Kalbama apie sodžiaus parapijas. Jose kunigas kovodamas su nedoros plėtimu tarp savųjų nuolat, nori ar nenori nepasijunta kaip imatovoti su vienu ar dviem savo parapijoje gyvenančiais žydais. Aš amžinų dienų nenoriu siaurinti tautinių žydų teisių. Bet negaliu nepažymėti fakto, kad beveik jie vieni tesilanko nedėliomis Mišių laiku pas ūkininkų vaikus tėvams esant bažnyčioje. Sūnūs atveža degtinės, dukterims kaspinių ir skepetų, o išsi-veža javų.

Nuo Naumieščio iki Raniškių, visu pakrasčiu prie Prūsų ribos retas lietuvis ūkis tebeliko neišdras-kytas arba neparduotas. Ekonomiško suirimo prie-žastis, kiek mačiau, visur buvo doriškas jaunuosio kartos sugedimas, o jis pa-

sidarė besilankant po Prūsijos. Motinos verkia ir plaukus draskosi, kad dukters pasikėsina eiti uždarbiauti anapus ribos. Nors merginos iš ten pinigų parsineša daugel, nors nevisa-da parsineša gyvų pundų, bet niekuomet nepareina vainikuotos. Sugrįžusios buva tokios, kad su jomis nebesusisiekia nė motina, nė seseris, nė draugės.

Rašau ką matęs esmi. Nesakau, kad tai liudija už protestantų arba žydų doros žemybę, tik sakau, kad jie neturi teisės tos žemybės mums primėtinėti.

Labiausiai katalikystėje isikunijusi dora per katalikystę atvedė didžiausius vaisius socijaliniams Europos reikalams. Po XVI šimtmeciu pasidarė daug visokių išradimų, bet ta vi-vidurinė dvasios spēka, kuri protą dirbti priverčia, susidėjo Vakarų Europoje, kuomet ji buvo vien tik katalikiška. Per katalikiškos doros intaką, per geležinę pasninko discipliną puslaukinės germanų, gallų ir anglo-saxų tautos vorto civilizacijos židiniu didesniu ir gražesniu už senovės ir romėnų kultūrą. Medyje netik vaisiai svarbu, bet ir šaknys. Sociologas, kurs gerėdamasi dartinės civilizacijos išradimais nematytų jų šaltinio visuomenės dvasioje susikrovusioje iš pavienių žmonių dvasiško darbo doros intaką atlikto, būtų gana naivus.

(Bus daugiau.)

A. a. Vyskupo G. Cirtauto Testamentas.

Vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, ir Dvasios šventosios. Aš žemiaus pasirašiusis Žemaičių Vyskupas Gasparas Telicionas Gasparo sūnus Cirtautas, turėdamas sveiką protą ir gerą atmintį, atsižvelgdamas į savo senatvę ir pašlijusią, sveikata laikau savo pareigą išanksto duoti įsakymų mirties valandai apie man priderantį kilnojimą turta. Visą man priderantį kilnojimą turta, susidedantį iš nedidelio piniginio kapitalo, vežimų, arklų, meblių, drabužių ir kitų naminių rakandų skaitau esant vertą šitoje valandoje arti šešių tūkstančių rublių. Visas uaminis inventorius, bet be bažnytinių dalykų ir apdarų, priderantį prie vyskupo tarnystės, man mirus, reikia parduoti ir gautieji iš pardavimo pinigai, draug su esančiu kapitalu, privalo būti padalinti šiaip: 1) savo laidotuvių išlaidoms, gedulingoms pamaldoms septintoje ir dešimtoje mano mirties dienoje, o taipogi pirmose metinėse sukartutėse skirių aštuonis šimtus rublių; 2) esančioms Kaune katalikiškosioms draugijoms: šv. Kazimiero, Blaivybės, Švietimo draugijai Saulei ir vietiniai katalikų Labdarinėjai draugijai, kurios aš esu pirmininku, skirių kiekvienai po tris šimtus rublių; 3) Neturtingų moksleivių šelpimo draugijai "Motynėlė" Kaune, palieku penkis šimtus rublių; 4) suvar-toti valdybai draugijos, turinčios savo globoje Darbuoto namus, palieku du šimtus rublių; 5) septy-

niems mano tarnams, kuriems manas paš mane mano mirties dienoje, skirių po du šimtus rublių kiekvienam; 6) išdalinti be turčiams, kuriems aš duodavau prie savo gyvos galvos mėnesinės pašalpos, palieku šešis šimtus rublių, juos išvardins ir nurodys mano tarnai Vincentas Monkus ir Juoz. Grigas; 7) naudai Veviržėnų bažnyčios, kurioje aš priėmiau pirmuosius keturis šv. Sakramentus, skirių penkis šimtus rublių. Vyskupiškų apdarų ir vyskupiškų garbės ženklus: mitras, lazda, deinantais pagražintą žiedą, auksinius krūtinės kryžius palieku vietinei katedros bažnyčiai. Bažnytinius apdarus, kokie rasis mano naminėje koplyčioje, meldžiu padalinti neturtingoms Žemaičių vyskupijos bažnyčioms, kurioms jie bus reikalingi. Savo giminėms nieko neskirių, nes aš šelpiau juos, kiek buvo galima, prie savo gyvos galvos, o be to stovyje medegiskai užtenkamai aprūpinti. Savo biblioteką, susidedančią iš įvairaus turinio knygų, padevu vietinei dvasiškai katalikų seminarijai, dalį jos skirių padalinti neturtingiesiems tos seminarijos auklėtiniais pagal nuožiūrą mano valios pildytojais ir padevu jiems dytojų. Profesorius tos pavietinės dvasiškosios seminarijos kuniga Kazimieras Šaulis ir kanauninkas Juozapas Skvireckas prašau būti mano valios pildytojais ir padevu jiems dviem griežtai išpildyti šį mano testamentą. Likusius pinigų, jei tokie atsiras, išpildžius augščiausiu minėtuosius paskyrimus, padedu mano valios pildytojams padalinti lygiai tarp augščiausiu minėtųjų labdarinčių ir švietimo įstaigų. Amen.

Susiv. L.R.K.A. Reikalai

Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje, 1913 metų. Veikimo Apyskaita.

Šioji organizacija, kaip žinoma, yra viena iš žymiausiųjų tarp Amerikos lietuvių ir plačiai išsiskleidus savo šakomis po visus lietuviškus naujokynus. Neorošali tad bus paminėjus domai kaip organizacijos narių, taip abelnai visos lietuvių visuomenės: apie jos veikimą, augimą, sąnarių kaitlių, izdo stovį ir nuveiktus darbus šiais 1913 metais.

Iš svarbesnių veikimo žinių ir nuveiktų darbų šiais, praėjusiais metais gali būti paminėtini šie, (padarant rumpą apžvalgą):

1. a) Išleista nauja Susivienijimo konstitucija, kaitinėse sukartutėse skirių aštuonis šimtus rublių; 2) esančioms Kaune katalikiškosioms draugijoms: šv. Kazimiero, Blaivybės, Švietimo draugijai Saulei ir vietiniai katalikų Labdarinėjai draugijai, kurios aš esu pirmininku, skirių kiekvienai po tris šimtus rublių; 3) Neturtingų moksleivių šelpimo draugijai "Motynėlė" Kaune, palieku penkis šimtus rublių; 4) suvar-toti valdybai draugijos, turinčios savo globoje Darbuoto namus, palieku du šimtus rublių; 5) septy-

00 metų nuo laiko kada lietuviai su lenkais buvo padarę uniją arba susivienijimą Horodlo mieste.

c) Yra rušiamas memorialas užtarimui Vilniaus lietuvių nuo lenkų Endekų.

d) Šiomet Susiv. pakeltas klausimas kolonizacijos lietuvių, norinčių apsigyventi ūkiuose; tam tikslui išrinkta per paskutinį seimą komisija.

e) Susižinota Centro Valdybos su Lietuvių Mokslo Draugija ir iširta spalva Lietuvių Tautiškos Vėliavos, kuri netrukus bus duotai padirbti, nes Susiv. iki šiol savo lietuviškos vėliavos neturėjo.

f) Šiomet rugp. mėn. Susivienijimas prisijungė prie Federacijos Kat. Draugijų Amerikoje (American Federation of Catholic Societies).

g) Įvesta Susiv. dar vienas skyrus apsaugos mokesnio (pesmertinės) ant tūkstančio dolerių (\$1,000).

h) Nutarta įvesti Susiv. kyrių pašalpos ligoj (galutinai bus priimta per ateinantį seimą).

Narių skaičiaus augimas. 2. a) Šiais 1913 metais susiorginavo 10 naujų kuopų su (300) trimis šimtais naujų narių.

b) Išviso prisirašė į Susivienijimą laike šių metų (1500) penkiolika šimtų naujų sąnarių ir 1-mą, ir 3-čią skyrus ir (300) tris šimtai vaikų kyriaus. Iš viso kartu 1,800 narių. Skaičium Susiv. narių užaugo 1,200 narių.

c) Baigiant šiuos metus S. L. R. K. A. organizacija turi 7,250 narių suaugusių skyriuose ir 750 narių vaikų skyriuose; iš viso 8,000 arių.

Izdo stovis:

3. a) Inplaukė Susiv. izdan nuo kuopų praėjusiais metais \$18,400.00

b) Nuosimčių pribuvo už padėtus pinigų aukose už 1913 metus 1,078.00

Išviso inplaukė \$19,478.00 Išvso išplaukė \$13,400.00

Susivienijimo Izdas išaugo 1913 m. \$6,078.00

Visas finansinis turtas S. L. R. K. A. 1913 m. išneša \$37,050.00

Aukšiniai ženkleliai, Centro raštinė, knygos etc. 1,750.00

Aplamas turtas \$38,800.00 Pomirtinės, pašalpos, aukos:

4. a) Pomirtinių išmokėta 56, išviso pinigais \$8,700.00

b) Pašalpos suteikta 7-nas žmonėms \$400.00

c) Paaukota įvairiems labdaringsiems tikslams ir įstaigoms, kaip: Liet. Imigrantų Są-gai New York'e 100.00, šv. Kazimiero sėserų Vienuolynui Chicago-jose \$300.00, L. R. K. Moksleivių Susiv. \$100.00, Vilniaus Lietuvių Draugijai Rytui \$134.85, Paskirta steigimui Stipendijų Fondo prie Susiv. \$100.00, "Motinėlei" \$100.00. Viso \$834.85.

Ypatingai yra pažymėtina, kad paskutiniaisiais metais, o ypač šiomet galutinai įvyko Susiv. santaika bus išleista "Lietuvių ir Lenkų Unija" apie kurią imet tam daug yra kalbama ir rašoma, suka-

KALĖDOS JAU ARTI IR TAVO GIMINĖS IR DRAUGAI TIKRAI TIKISI NUO TAVES DOVANOS

Dabar yra laikas siųsti jiems pinigų, kad jie gautų tai prieš Šventės ir džiaugtųsi tuomi. Jei tu nori keliauti į seną šalį arba parsikviesti draugus ar gimines, atsimink, kad mūsų yra seniausia ir didžiausia laivakorėjų agentūra. Mēs paroduame laivakortes ant visų linijų ir už žemiausią kainą. Mēs mokame 3 nuosimėjus į metus už jusų padėtus pinigų ir suteikiame knygtę veltų. Tu gali pradėti taupyti su vienu doleriu. Negaišok, bet pradėk tuojau.

Mēs išrandavosime tau apsaugos dežutę už \$2.50 į metus. Būki atsargus, ir nelaikyki savo brangių popierių ir kitokių dalykų manie. ...Asimink, kad veikdamas su mumis tu veiki su banka, kuri yra PO VALSTIJOS PRIEŽIURA ir kurios turtas esti suvirš 5 Milijonai dolerių.

PEOPLES STOCK YARDS STATE BANK

Ashland Ave. cor. 47th St., - Chicago, Ill.

taizūkenkdavo ir trukdydavo augimą ir organizacijos plėtojimąsi, kuris pastarais metais taip žymiai apsiereiskė, apstojus nesusitikimams ir pranykus frakcijoms, kurios gimdavo iš nepasiganėdinimo Centro Valdyba ir varžymosi deilei organo.

J. S. Vasiliauskas.

L. R. K. S. A. 87-oje kuopa 28 gruodžio darys metinį susirinkimą bažnytinej, mokykloj tuojau po Sumos. Prašome visu narių ateiti, užsimokėti savo mokesnius. Be to bus priimami nauji nariai ir svarstomi įvairūs kuopo o reikalai.

Reštininkas P. Bajoras.

Susirinkimas Centro Valdybos Susivienijimo L. R. K. A. bus laikomas 14-tą dieną Sausio, 1914 m. 10-tą valandą ryto pas Kasininką P. Burba, Edwardsville, Pa. Daug svarbių reikalų reikia apsvarstyti, todėl meldžiu visų narių C. Valdybos į tą susirinkimą pribūti. Pagal konstitucijos, šitie viršininkai turi teisę ir privalo dalyvauti Susirinkime: Prezidentas, Vice-Prezidentas, Raštininkas, Kasininkas, Kasos Globėjai, Dvasiškas Vadovas ir Knygius.

Su pagarba V. Lapinskas, S.L.R.K.A. Prez.

Susiv. L. R. K. A. Centro Valdybos antrašai.

Prez. — Viktoras Lapinskas, 601 W. Mahanoy ave., Mahanoy City, Pa. Vice-prez. C. J. Krusinskas, 59 Ten Eyck Str., Brooklyn, N. Y.

Sekr. — J. S. Vasiliauskas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.

Kasinin. — Pranas Burbas, 456-458 Main st., Edwardsville, Wilkes - Barre, Pa.

Kasos Globėjai: Martynas Kadzewskis, 2118 W. 20th st., Chicago, Ill.; M. Milukas, 2758 E. Pacific st., Philadelphia, Pa.

Knygius — Kun. S. J. Struckus, P. O. Wanamie, Pa.

Dvas. Vadovas — Kun. J. Dumčius, P. O. Minersville, Pa.

Krasa gražina laikraštį sekantiems S. L. R. K. A. nariams: Kuopu Viršininkai teiks priduoti, geresnius adresus:

16 kp. Mare Grigaliene, 11524 W. Chicago ave., Chicago, Ill.

102 kp. V. Jakimčius, 1245 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

63 kp. J. Salatka, 565 Andrews, ave., Youngstown, O.

30 kp. Jurgis Žilinskas, 902 Ferdinand str., Scranton, Pa.

AM. LIET. R. K. PIL. BLAIV. SUSIV. CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI.

Pirminin. kun. A. Briška, 4557 So. Wood st., Chicago, Ill.

Dvas. Vad. kun. P. Saurusaitis, 46 Congress ave., Waterbury, Conn.

I Vice-pirm. J. Aleksa, 658 W. Saratoga st., Baltimore, Md.

II Vice-pirm. A. Rumšaitė, 4608 So. Wood st., Chicago, Ill.

Redaktorius Blaivybės skyriaus, kun. J. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Sekretor. J. V. Kovas, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.

Kasininkas kun. V. P. Karauskas, 46 Congress ave., Waterbury, Conn.

Kasos globėjai: J. Antanavičius, 49 Congress ave. O. Sakalauskytė, 81 Por-

Lietuvių Katalikų Federacijos Centro Valdybos antrašai:

Prez. Rev. J. Misius, Box 253, Elsworth, Pa.

Vice-prez. Rev. F. B. Serafinas, 10806 Wabash ave., Chicago, Ill.

Sekr. Rev. A. Jurgutis, P. O. Box 105, Export, Pa.

Kasinin. B. W. Woshner, 1514 Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Kasos glob. Rev. S. J. Čepaninis, 318 Fourth ave., Homestead, Pa.

Kas. glob. P. V. Obiecinas, 22nd and Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Liet. Im. Dr. Jos. Cent. Valdyb. Antrašai:

Prez., St. Jankus, 350 Newark st., Hoboken, N. J.

Vice-prez., Kaz. Vaškevičius, 184 New York ave., Newark, N. J.

Izdin., P. Vaičieliūnas, 38 Farley ave., Newark, N. J.

Rašt., A. M. Stanelis, 49 Warwicke st., Newark, N. J.

Visuokiuose sugėsimuose kreipkitės prie raštininko.

Siūstant pinigų reikia išpirti Money Orderj izdininku P. Vaičieliūno vardu ir pasiųsti raštininkui.

Boardo Direktorių raštininkas P. Norkus, 33 Burgess Pl. Passaic, N. J.

"Motynėlės" valdybos nariai. Pirmininkas — Kun. V. Varnagiris

*) Zitr. Wesen des Christentums, 45 bis 50 Tausend. Leipzig. Hinrichs, 1902 p. 47. "Indem Jesus privilegiert von der besseren Gerechtigkeit und dem neuen Gebot der Liebe in diesen vier Hauptgedanken zum Ausdruck gebracht hat, hat er der Kreis des Ethischen in einer Weise umschrieben, wie ihn noch Niemand vor ihm umschrieben hatte".

*) Commentarius D. M. Lutheri in epistolam Pauli ad Romanos ex authentographo descriptus. Biblioth. Vaticana. Codex Palatinus lat. No. 1826. Cituota pas H. Denifle. Quellenbelege. Mainz. Kirchheim 1905, p. 315.

*) Apie šitą žiūrėk prof. Maculevičia, Historiškąjį Moraliskosios teologijos apžvalgą ("Draugija No. 26, psl. 144.

POLITIKA.

(Tęsa nuo 1-jo pusl.)

Jungtinės Valstijos.

Taip ilgai lauktas, taip seniai rengiamas pinigų įstatymas, jau perėjo per abudu atstovų rūmų ir prieš pat Kalėdas bus prezidentui paduotas pasirašyti. Ilgi ginčai, pakelti tarpe nekurių atstovų, praėjo ir Owen — Glass billius perėjo paremtas ne tik demokratų balsais, bet ir kai kurių republikonų. To bilius pereinant laukė senai šalis, mat tikimosi, jog jis sutvarkysias taip palaidus piniginius reikalus ir padarysias galą karts nuo karto iškiliausiems kriziams, kurie stabdo laisvą pramonės plėtojimą.

Biliaus sutvarkymas tęsėsi keturius mėnesius. Svarbiausias biliaus tikslas, tai paėmimas valstijos globon įvairių bankos įstatigų. Jungtinės Valstijos bus išdalintos į 8-12 apielinkų. Kiekviena toki apielinkė turės valstijos bankos rezervą, prie kurio turės prisidėti kiekviena toje apielinkei esanti banka, o nepresidėjus paskirti laiku nustoja bankos tiesu. Tokia valstijos rezervinė banka bus taip sakant banko banka. Tos bankos reikalus ves devyni direktoriai; tris išrinkti pačių prigulinių bankų iš tarpo savo direktorių. Kiti tris išrinkti jų pačių bankų iš tarpo pramonijos žinovų, bet neprigulinių prie bankos direktorių, ir tris nusikirti valdžios paskirtojo komiteto. Komitetas susidės iš septynių ypatų, kurių galva bus finansų ministras, o kiti nariai skiriami paties prezidento.

Tai toks maždaug to biliaus turinys, kaip jis paduotas prezidentui pasirašyti. Jojo tikslas tai sumobilizuoti pramonės rezervus ir juos užtvirtinti vyriausybės turto. Tie visi rezervai, nors jie buvo ir labai dideli, gulėjo bankose be jokios naudos vien tik ačiū iš metų išėjusiems įstatymams. Šalies politikiečiai tikisi, kad tas naujas įstatymas suteiksias daug gero šaliai. Jis busias naujingu ne tik Jungtinių Valstijų, bet ir kitų viešpatijų gyvenime, nes esąs patatytas ant pamato, kokio nė viena viešpatija neįstengė jo dar pastatyti. Čia žinoma tik pasigyrimas. Bet kad jis galės sukontroliuoti taip įsivyravusius šalies bankierius, tai nėra abejonės ir tik vien tas galės šaliai būti naudingas. Įstatymas įneis galėn nuo balandžio 1 dienos, jei gyvi busime, pamatysime jo naujūngumą.

Vokietija

Kiekvienoje šalyje kareivija laikoma ypatingoje vietoje. Jai išleidžiami skirtingi įstatymai duodamos privilegijos, kad apsaugoti kraštą ir užlaikyti šalyje ramybę. Bet jei kada kareivija peržengia savo ribas ir vietoj ramumo sukelia audras, visą šalį lieka tame neužganėdinta. Vokietijoje tebeina audra, pakelta Alzatijos oficeriaus Von Forstnerio, apie kurį buvo rašyta praėjusiam „Draugo“ numeryje. Jis, nors vyriausybės ir ginamas, vienok liko nuteistas kalėjimui ant 23 dienų su

nustojimu visų tiesų už sužeidimą nekaltu kurpiaus Betyrinėjant pasirodė, jog už jo pečių stovi augštesnioji kareivijos valdžia, kuri davusi paliepus neužsileisti gyventojais. Gyventojai tą dažinojė nerimsta. Mat įžeista garbė ne tik Zaberno miestelėnų bet ir visų abelnai provincijų gyventojų. Vyriausybė pati turės atsakinėti už savo kareivius.

Anglija.

Anglijos vyriausybė tikrai šimetai suvargusi su visokiais reikalavimais. Svarbiausias reikalavimas tai Aurių savyvalda. Nors visai Anglijos patrijotai rangosi, bet kaip matyti jie neišsisuks nedavę. Suteikus Aurių savyvalda, Anglija vargiai galės ilgai laukti nesvarsčius Indijos savyvaldos. Indija tai, didelė šalis pietų Azijoje Senovėje buvusi labai turtinga ir galinga viešpatija, bet įvairiems nesutikimams kilus ir ačiū betvarkei ten viešpatavusiai šalis krito į Anglijos rankas, kuri ir valdo jau nuo kiek metų. Lig šiol dar ramumas ten buvo pakenčiamas, bet jau kelinti metai pradeda kilti neužganėdinimas vietinių gyventojų ir noras išgauti savyvaldą. Anglija be abejonės turės duoti, nes ji bijosi sukilimo indiečių, kurių nepalyginamai didesnis skaičius negu anglų kareivių ir karei ištikus turėtų visai aplėisti šalį. O savyvaldoj ji galės draugiškai su indiečiais gyventi.

Be to dar suprašysčių klausimas. Tas klausimas vargina Anglijos vyriausybę jau kelinti metai. Jos reikalauja savo teisių, o vyriausybė užsispyrė neduoti. Ypatingai kova iškilo pagrižus Pankhurst, sufragis čiu vadavei iš Amerikos. Jai parvažiavus vyriausybė nieko nelaukdama ją suėmė ir pasodino kalėjimui. Ji kalėjime sustreikavo nuo valgyimo, kad priversti kalėjimo vyriausybę ją išleisti. Be to, kaip atkeršijimą už uždarymą Pankhurst kalėjimui sufragis kės pradėjo deginti nuosavybes prigulinių, jų priekšams. Kitas pulkas sufragis susirinkusių, pasiuntė telegramą karaliui reikalaujamas paliuosuoti jų vadovę. Vyriausybė paklauzė ir Pankhurst iš kalėjimo išleido.

Bet ar jos dabar nurims? Greičiau ne.

Šveicarija.

Šveicarija išsirinko naują prezidentą, kuris užims savo vietą nuo Naujų Metų. Naujasis prezidentas, Arhuras Hofmann, buvo vice-prezidentu ir milicijos galva. Prieš tai valdininkavo įvairiuose departamentuose. Taigi turi gerą pritingi įstatymai duodamos privilegijos, kad apsaugoti kraštą ir užlaikyti šalyje ramybę. Bet jei kada kareivija peržengia savo ribas ir vietoj ramumo sukelia audras, visą šalį lieka tame neužganėdinta. Vokietijoje tebeina audra, pakelta Alzatijos oficeriaus Von Forstnerio, apie kurį buvo rašyta praėjusiam „Draugo“ numeryje. Jis, nors vyriausybės ir ginamas, vienok liko nuteistas kalėjimui ant 23 dienų su

Sveikatos Skyrius.

Dr. A. L. Graičūnas.

Dr. A. L. Graičūnas mielu noru duos atsakymus „Draugo“ skiltyse higienos ir sanitarijos klausimams, kaip apsaugoti nuo ligų. Jei gu būtų stoka vietos, ar į kokius klausimus netikėtų atsakyti per laikraštį, tai bus atsakoma laisškai tik tuokart reikės prisijoti adresas ir krasos ženklelis. Dr. A. L. Gr. nestatys diagnozės ir neradys receptų pavieniems asmenims jų ligoje; todėl į tokius reikalavimus ne bus atsakoma.

K. Š. rašo taip: Meldžiu atsakyti į sekančius klausimus.

1. Ar ilgai gyvena dusulingi žmonės gavę dusulio ligą?
2. Iš kokios priežasties labiausiai apserga tąja liga?
3. Kas per liga tas dusulingas? ar kas pradeda kirmęti, ar kas kitas?
4. Kokiam amžiuje labiausiai apserga tąja liga?
5. Ar ta liga yra išgydoma?

Atsakymas p. K. Š. — Savo klausimose tamsta sumaišai dvi vieną į kitą pa-našias ligas — 1) Dusulį (Ashtma) ir 2) Plautis (Catarrhus aëstivus).

Čion trumpoj formoj paduodu abiejų ligų stovį ir manau, kad atsakymai į tamstos klausimus patįs sa-vaimi paaiškęs.

Dusulys — (Asthma)

Yra tai įsenėjusi negalė, kuri apsirėiskia ypatingai staigiais priepuoliais sun-kaus kvėpavimo iš priežas-ties susitraukimo raumenų mažesnių kvėpavimo trubė-lių (bronchi).

Staigus priepuolis sun-kaus kvėpavimo pasidaro ir per susitraukimą arterijų ir daug gydytojų tokią ne-galę ir-gi vadina dusuliu.

Dusulio apsirėiskimo priežastis labai įvairios, bet jas galima sugrupuoti į 4 svarbesnius skyrius:

1. Staigus kosulys (Acute Bronchitis), bet čion nereikia pamiršti, kad dusulis gali atbulai išsauti staigų kosulį.

2. Inkvėpavimas visokios padiginančios medžiagos, kaip tai. dūmų, dulkių, ūko, garų, kvėpalų, smarvės ir tt. Žmogus gali būti suvis liuosas nuo dusulio, gyven-damas mieste, o išvažiavęs į kaimą turėti dusulį.

3. Nosės nesveikumas, pilvo ir žarnų ligos, širdies ligos, reumatizmas, sifilis, inkstų ligos ir smegenų ligos.

4. Prigimimas užima pirmiausia vietą; beveik pusė dusulingų apsigema, tai yra paveldėja nuo tėvų.

Dusulis randasi du syk dažniau pas vyrus, negu pas moteris. Ir jei mes prie to priskaitysime taip vadinamą „plautį“, — tai jis daugiausiai viešpatauja žiemą ir anksti pavasari.

Dusulis paprastai užpuola žmogų naktį, laike miego ir tam tikrose valandose. Bet gali užklupti ir nemiegantį žmogų — dieną, nors tai reti atsitikimai.

Užgula dusulis neretai staiga, ir žmogus jaučia troškimą, pritrūksta kvapo. Ir jei užklupimas yra didelės, tai žmogus bėga prie mas ne partijų žmogus, bet žmogus turintis geriausią vardą respublikoje, nevei-ant ar jis būtų šveicaras Vokietys, Francūzas, arba Italas. Katalikas arba protestonas. Demokratas arba konservatyvas.

Yra žinomų atsitikimų, kad išrinktas prezidentas atsisakydavo nuo jam pa-yestos garbės, jeigu pasi-

atidaryto lango, — jei tik pajėgia atsikelti iš lovos, ar atsistoti nuo suolo, — gaudo orą visomis savo pajėgomis. eVidas išblyksta, lyg pilnas mirtinos baimės ir išpilia šaltas prakaitas. Pirštų galai, lupos ir pa-nikiai pamėlynuoja iš prie-žasties stokos oxygeno (rugsťygamio) kraujuje — temperatūra nupuola žė-myn normalinio laipsnio, — pulsas pasidaro tankus ir silpnas, ir rodosi, kad žmo-gus tuojaus numirs, bet tik labai retuose atsitikimuose žmogus miršta, jei bent apart dusulio sirgtų kokia kita svarbesne liga.

Užpuolimas arba atakas dusulio traukiasi visai, nuo keleto minučių iki ke-leto valandų, labai retais atsitikimais savaite, ar dvi, bet ir tai tik tada, kada žmogus serga susendintu kosuliu (Chr. Bronchitis).

Paprastai praeina atakas kaip reik žmogus išspjauna drebulinę, o vėlesniai pūlio-tą skrepli. Tyrinėjant su mikroskopo pagelba tame spjaudale randama maži-čiai grąsteli ir agunos grūdėlio pavidalo kūneliai, apart to dar randasi ir aš-tuonkampiai kristalai.

Pastatyti dusulio diagno-zą nėra taip sunku, — aiški istorija ligos bėgio, fi-ziški ženklai ir suradimas spjaudale augščiau minėtų kūnelių, liga kuogeriausiai aiškina; tačiau yra negeis-tina be gydytojaus išdrįsti spėti ligą, nes galima leng-vai paklysti.

Gydymas dusulio yra sun-kus ir labai komplikotas ir negalimas daiktas be gydytojaus patarimo apsi-eiti, bet tankiai gyvenimo vietos permanymas — kaip tai iš kaimo, persikelti mie-stan, liga pati per save praužva.

Plautis — (Catarrhus aëstivus).

Iš kaikurio atžvilgio ne-galė labai panaši dusuliui; ji apsirėiskia visados lai-ke pavasarinį karščį.

Tikra priežastis yra kve-paluose nekurių gėlelių y-patingai iš rožių giminytės (Anthoxanthum odo-ratum) ir neorganinių kū-nų, dulkių. Labai retais atsitikimais iš didelio susi-judinimo. Vyriška lytis tankiaus suseraga, neg mo-ja. Amžius mažai kokią įtekme turi, tačiau yra tikrai patėmyta, kad 33% nuošimčiai tos ligos užpuolimo, pasiekia jau-nimą prieš 20 metų. Tan-kliai nesveikumas nosės sky-lių (takų) esti ligos prie-žastis. Prigimimas (t. y. tėvai perduoda vaikams) nemažą įtekme turi. Mie-stų gyventojai tankiausiai tampa auka tos ligos, ne-

taikindavo jog rinkimų opozicija būdavo didelė. Prie progos reikia pami-nėti, kad Šveicarija, tai res-publika didumo, kaip Kau-no gubernija. Susidėda iš trijų atskirą kalbą varto-jančių tautų — vokiečių, francūzų ir italų. Bet vi-sos trys tautos mylinčios laisvę geriau neg vergiją.

retai betgi ir kaimietis, ypa-tingai tas, kuris užsiima žemdirbyste. Tačiau nie-kad neužpuola toji liga tam tikrame klimato — y-pač kalnuose ir ant jūrų.

Ligos simptomai (ženk-lai) yra dvejoji — vietiniai ir abelnai.

1) Vietiniai simptomai. Plautis atsiranda staiga, ir atakai sugrįžta visada apie tą patį laiką, kas metai. Pradžioje užpuolimo pasi-rodos slogos, su dideliu čiau dėjimu ir nosės varvėjimu, kuris skysčius yra vande-ninis ir labai retai pūlio-tas. Užlietos ašaromis akis, niežtėjimas akių vokų, ku-činčiai niešti gomuris ir galas gerkles. Kūno pajau-timai, kaip tai nosės nere-tai pražūna, žmogus nieko neužuožia; skonis ir gir-dėjimas irgi tampa su-trukdytu. Ypatingai oro atmainose ligonis pradeda jausti savę blogai; kosulio dusulio atakai pasirodo ir ir tas sergantį labai kamuo-ja.

2) Abelnai simptomai yra įvairūs — prastojamas apė-tito, nemigis (negalėjimas užmigti) nusilpimas jėgų kūno ir sielos, tai šaltas šūrpulis tai mažas karš-tis ir toks ligonių padėji-mas traukiasi nuo 4 iki 6 savaičių.

Diagnozos pastatymas y-ra labai sunkus, jei bent visus simptomus kruvon sutraukus sykiu su patėmi-jimu kasmetinio atsikarto-jimo.

Ligos pasekmė yra neblo-giausia, kas link išlaikimo gyvasties ir ligos ilgumo, nors galūtinis išgydymas retai tenusiduoda pasek-mingai, — jei bent ant vi-sados ligonis iš vienos gy-venimo vietos persikelia ki-ton.—Geriausias ir pasek-mingiausias gydymas tokio ligonės, tai—kur yra gali-ma — ligonis privalo pasi-rengti kelionėn ir toliai va-žinėti kolai nesuras to-kių vietos, kurioje jis su-stos sirgęs; suradęs tokią vietą jis privalo kas metas prieš laiką užklupimo li-gos nors laikinai toje vie-toje apsigyventi ir tokiuo būdu užbėgti ligai už akių.

Amerikoje „Adirondaeks“ ir „White Mountains“ — (Baltieji kalnai), yra tai sar-giausios vietos užbėgimui negalei už akių. Aplinky-bėms neleidžiant apsigy-venti tose vietose, ligonis privalo bent nors pasisteng-ti sutvirtinti savo kūno jė-gas hygienišku gyvenimu — nepersidurbant nei pro-tu, nei kūnu ir igrtyti pa-protį atsakančiai užsilaiky-ti. Vis delto be gydytojaus patarimo, nepermainant vie-tos berods negalimas daiktas nuo tos negalės pasi-gelbėti.

p. K. Šl. rašo: Nuo ko ir kaip apsirėiskia gerklinė lžiova? Ir kaip nuo jos apsisaugoti?

Atsakymas p. K. Šl. — Džiova yra liga, kurią gim-do tam tikri mikrobai (aki-mi nematomi gyvi sutvėri-mėliai), kurie auga ir vei-siasi kiekvienoje kūno da-lyje, bet tankiausiai plau-čiuose ir gerkleje. Kur jie neprikibty, ten jie naikina ir pūdo kūną.

Visų pirmiausia, būk švarus; tyras oras, sveikos sąlygos, geras ir pridera-mai patiekta maistas, sai-kus gyvenimas, švarumas namuose, tai didžiausi džio-vo prieštai. Plačiau apie

džiova rasi tamsta knygo-je „Sveikata“ ant puslapio 298, arba „Vilties“ išleis-tose knygutėse apie tą li-gą.

BLAIVYBES DIRVA.

ATSAKYMAS KRITIKUI DVIEJŲ MANO LOTYNIS KUBROŠURĖLIŲ „PERSONALIS EXPERIENTIA etc., IR „DE DONO TATE VINI“ etc. „VADOVO“. N. 64, L. 416.

(„Mano paties patyrimas“ ir „apie gerumą vyno, kurį Kristus padarė stebuklingai iš vandens Galilejos Kano-je“).

Mano kritikas štai ką sa-ko:

„Sutinkant su gerb., autorium, reiktų papeikti ir kasdieninė mūsų duonėlė, ku-rią tokioje garbėje laiko mūsų žmonėles, vadinda-mi ją „Dievo dovant“ juk ir duona yra ne kas kita, kaip tik fer-mentu (rūgimu) sugadin-ti grūdai. Juk duonoje yra šiek tiek (tiesa, mažas nuo-šimtis) alkoholio. Cia mano kritikas labai klysta, tvir-tindamas buk raugintoje duonoje būtų koksai nuo-šimtis alkoholio. Garsus Ame-ikos chemistas Dr. Overton aiškiai prirodo, kad duonai rūgstant pradeda tešloje at-sirasti alkoholis, bet kakalyje kepat, visas išdega taip, jog mes duonoje ne valgom jokio alkoholio nors raugintą duonutę valgome. In poten-tia (galėjimu) tai galima sakyti duonoje esant alko-liu, ant kiek iš duonos, kai-po iš vaisių galima padary-ti alkoholį, bet ne in actu (ne-veikime, ne ištikrųjų). Rei-kia žinoti, kad nekiekvien-je rugštyj yra alkoholio, yra taip vadinamos rūgstis ac-to arba ūksuso. Linkėčiau mano kritikui perskaity-ti knygą Daktaro Graičūno, ten aiškiai pro-rodama skirtumas tarp rūg-ščių alkoholių ir beal-kolinių. Kritikas sako: „Neparodo, kokio būdo rei-ktų vengti, norint pasekmin-gai blaivybę platinti“. Nėra nė kalbos apie pasekmingą blaivybės platinimą, kol

žmonių vadovai patįs raga-us nors po kiek alkoholio, kol pačių vadovų žmonių tarnai bus liudininkais, kad jie pa-tįs neapraktikuoja tos dory-bės, kurios kitus mokina! **Sacerdos Catholicus.**

BROOKLYN, N. Y.

Po ilgos tylos ir mės kų nors nauja susilaukėme. Šio mėnesio 17 dieną Lietuvii Blaivininkų Draugija paren-gė prakalbas. New Plaza Hall'ėje kampas Grand ir Havemayer str. Plakatuose buvo melsta nesivėlininti, bet pributi 7,30 val., taigi žmo-nės ir paklausė ir 8 valandai pasibaigus vietinis Klebo-nas, kun. V. Varnagiris ati-darė vakarą, perstatydama kalbėtojų Dr. J. Kaške-vičių iš Newark, N. J. Šitas kalbėtojas, kaip Specialis-tas, kalbėjo apie alkoholio įtekmę ant žmogaus organiz-mo. Labai gražiai ir aiškiai perstatė, kaip alkoholis, kad ir nedaug naudojamas, ken-kia žmogaus organizmui ir kaip naudojamas perdaug su naikina žmogaus ausis, akis ir smegenis, padarydamas iš žmogaus kurčią beprotį, ne-drįs ir kaip paskiaūs, suga-dinęs jo kepenas, plaučius

ir vidurius, padaro jį ligoniu ir pabaigtinai iš šio pasaulio išvaro. Todel visi privalome alkolio venkti. Kalbėtojui, savo kalbą pabaigus, publika širdingai padėjo delnų plo-jimų, o p. A. Račiūnas judo-muose paveiksluose parodė kaip žmogus doras, susidėjęs su blogais draugais ir pradė-jęs gerti ir kortomis lošti, pavirsta į niekšą ir savo blo-gų gyvenimu įvaro savo mo-terį į grabą, o dukterį pada-ro našlaitę, neturinčią duo-nos kšnėlio.

Paskui kalbėjo neseniai iš Lietuvos atvykęs kun. J. Švagždis, Jisai perstatė kad mes turime daug vargų, bet nesistengiame pažinti šalti-nų, iš kurio visi tie mūsų vargai paeina ir neieskome būdų tų visų vargų prašalini-mo. Mes privalome apsi-šviesti, o tada, jei vargų ne-prašalysime tai bent juos sumažinsime.

Po prakalbos p. A. Račiū-nas papasakojo ir paveik-slucose parodė kaip skendo laivas Volturmo ir kiti laivai gelbėjo atsirančiąs tenai žmonės. Šitie paveikslai ne iš vieno akių išspaudė ašaras, taip gaudūs buvo.

Trečiu kalbėtoju buvo p. Šyrvidas: nurodė jog mūsų moterėles, nemokėdamas tinkamai pagaminti val-gių dažnai juos paga-mina labai neskaniai ir taip taip sūrai, kad vyras jų privalgęs tuo-jaus išsižiojęs ir bėga į saliuoną, kad tenai troš-kimą sustabdyti. Taip-pat dažnai moteris išvaro sa-vo vyrus iš namų savo ne-švarumu. Jeigu vyras negali į jos nešvarumą žiūrėti, tai eina ant gatvės, o tenai susi-tinka su kitais, kurie jį ir į saliuoną nuveda.

Ant pabaigos vėl buvo paveikslai iš mūsų Tėvynės Lietuvos kai-kurių vetų, o paskui parodyta labai juo-kingų paveikslų ir vakaras tuo pasibaigė. Kunigas Kle-bonas padėjo visiems už skaitlingą susirinkimą (buvo apie 600 žmonių) ir gražų užsilaikymą, o paskui, tares „Labanakt“ viską užbaigė.

Publika buvo patenkinta ir gerai būtų, kad mes tokias prakalbas tankiaus turėtu-me.

Tenai buvęs.

Bridgeport, Conn.

Šiuo laiku mūsų mieste darbam sumažėjus, girtuok-lybė pasididino.

Štai kas atsitiko pas mus gruodžio 13 d., š. m. Keli vy-riukai, eidami į šermenis pagarbino, žinoma, pirma smukles barą, o po to nuėjo apgiedot velionies, bet matė si kad dar nėra drąsos, pra-dėjo nešti alų ir degtinę į šermenis iki pasigėrė, tada sėdos giedot, bet nebegali ma-tyti žodžių. Iš to kilo vaidai, muštinės ir mūsų 7 giesmi-ninkus policija nugabeno į šaltąją išsimiegot.

Bet tai dar nepaskutinės girtuoklybės pasekmės.

Buvo atsitikimas, kad vai-kinas pasigėręs lipo trepais, nukrito, persiskėlė galvą, 10 minučių gyveno ir numirė, antras tik ką neseniai pasigė-ręs nuėjo gulti 11 v. vakare, o ryto 2v. numimė. Tokių at-sitikimų labai daug būna, bet paklauskime, del ko? Aišku, kad del girtuokly-bės. O iš to visa išvedimus padarykite patįs skaityto-jai.

Trambambulis.

NORVEGIJA.

November 1913.

Šiais metais visuose Norvegijos miestuose, kuriuose pardavinėjama degtinė, eina balsavimai ir nutarimai ar leisti ir toliau, ar panaikinti jos pardavinėjimą. Tikslai miestuose Christiania, Hammar ir Drautheim nepaliečiama tas klausimas.

Pirmutiniai nutarimai suteikia labai linksnų žinių. Pirmiausiai padarė tokį nutarimą Molde, pagalios Honfoss, ir Ekersund. Ekersund'as yra ties miestu! Stanger su 40,000 gyventojų, kurie jau nuo daugelio metų apie degtinę nenorėjo girdėti. Taip pat laimėta balsavimai Holen' ir Vadso šio pastarojo miesto nutarimai tuo brangesni, geresni, kad užkirsti kelią Kyrknaes'as darbininkams, kurie iš čia gabendavo gerimus.

Taip pat nutarta prašalinti degtinės pardavinėjimas Kongsberg, ir Lillehammer. Vieną vienam Gjøvik'e abstinantai pralošė. Frederikstade' kur alkoholio pardavinėjimas buvo prieš tai uždraustas, keli balsai atsiliepė prieš anuometinį nutarimą. Tačiau jų balsai visai neturėjo reikšmės, kuomet prieš juos stėjo 6,500 balsų.

13 spalio įvyko balsavimas mieste Bergene, tačiau da negauta žinios apie jų pasekmės.

Švedija.

Miesto Stockholm'o dūma (valdyba); Stadtverordneter, dauguma balsų nutarė įvesti nuo 1 Sausio 1914 metų naują alkoholio pardavinėjimo sistemą-budą. Lig šiol buvo vartojama Cotherburgo sistema. Dabargi manoma įvesti taip vadinamą Stokholming'ą arba nuo apskelbimo vardo Bratt'o pavadintą, Brattirine. Šiuo norima suvaržyti degtinės pardavinėjimą. Degtinės pardavinėjamos vietos būsią sumažintos pusia. Degtinės pirkikai negalės pirkti degtinės svetimuose vietose, o tik tenai kur jie yra prirašyti. Niekas negalės pirkti per savaitę daugiau kaip litrą (apie kvortą). Alokikai (ligoniniai) ir mutesiti prasikaltėliai visai negalės gauti pirkti degtinės.

Galima tikėtis kad šitas naujas būdas turės labai geras pasekmes girtuoklų sumažinimui.

S. Fribourgietis.

1) Nuo Svarbesniųjų klaidų atlysimas.

Per statytojų neapsiūdrėjimą peireitame numeryje įvyko šiois la-bai nemalonios klaidos:

1) ant 4 puslapio antrame stulpelyje 11-toji nuo viršaus eilutė yra nereikalinga. Vietoje jos turi būti šie žodžiai: suardymo ir patis fabrikantai;

2) ant to paties puslapio 4-ame stulpelyje antroji eilutė nuo viršaus yra nereikalinga ir išmesti-na;

3) ant to paties puslapio 7-ame stulpelyje tarp 13 ir 14 eilučių indetini šie žodžiai: Katali-kybės, kad per mažą arba.

4) ant 5-to puslapio antrame stulpelyje 9-oji nuo viršaus eilutė yra išmesti-na, jos vietoje tu-ri būti šie žodžiai: žmogaus kū-nas yra tai Dievo...

5) ant to paties puslapio 3-ame stulpelyje straipsnis užvardytas: Darbininkai lietuviai katolikai viekimės. Turi būti vienikimės... įbra-isi ka nsl,ebapl. ogoPs11 iaa hshrrddltu

Redakcijos Atsakymai.

J. Konk — ui. Tamstai eiles rašyti nesiseka.

Beržui. Tamstos mintis gera ir teisinga, tik per silpnai išreikšta. Nedėsi-me.

Jurgiu Semui: Maldaknygių neturime.

J. Baronui. Tamsta rašai per daug pikti. Nedėsi-me.

Antanui Zapolsui. Tamsta surašai visa labai teisingai. Bet kada-gi naujų minčių neišreiš-kei, o tik pakartojai tai, kas jau buvo neskyj "Drauge" rašyta Tamstos straipnio nedėsi-me.

Koziui Burkauskui. Tamstos laiškelį gavome. Nusiuntė-me, kur reikia.

Ten buvusiam. Ačiū už pranešimą, bet jis atėjo per vėlai ir negalėjo tilpti. Neužmirškite mū-sų ir toliau.

Antanui Steponavičiui. Iš Tamstos laiško negalėjome suprasti, apie kokią priesaiką kalbate. Tamsta mūsi apie draugiją, bet nepasakai kokią tai draugiją, ir kurią įsirašydami prigriešijate. Kelkite ta klausimą savo drau-gijos susirinkime.

J. Paulauskui. Tamstos eilėse nėra poezijos. Mėginkite rašyti proza.

Antanui Kurilaičiui ir K. Ge-leidei. Tamstų rašto negalime dėti. Esame ka tik gavę pranešimą kito mūsų korespondento iš Bal-timoro, kuriame griežtai kalti-na J. W.W. vadovus Turime tas įstirti. Apie jūsų streiko pra-laimėjimą jau esame rašę parei-tame numeryje.

Dagilukui. Nevarta jų reklamuoti. Nedėsi-me.

Teisybę mylinčiam. Apie tai jau buvo "Drauge" rašyta.

Apgarsinimai.

UŽSIPELNO ATYDOS.

Mes keletą kartų atkreipė-m savo skaitytojų atdą į faktą, kaip svarbu yra sergėti kuno veikimas ir kad pirmas nereguliarišku-mo ženklas užsipelno di-delės atydos. Tai yra atsky-

rum teisinga kaslink ma-s-to kanalo Tokiuose atsiti-kimuose neužtenka priimt-bet visos kanalui išvalyti, bet jos privaloje išsivirti-vaistą, kurisai taipogi pas-katina ir sustiprina vidu-rinus ydant jie galėtų veikti be priemoniškos pagalbos. Tai yra tas, ka Trinerio Kartaus Vyno Elixiras da-ro. Jisai turi griežtą veik-mą ir virinimo sistemą, i-kuno išvalymą, ir nervų sustiprinimą, ir maitinimą. Jisai palengvins užkietėji-mą ir šiojo pasekmes. Ap-tiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ahland ave., Chi-cago, Ill. Nugaros skaudėji-mas greitai pasiduos Tri-nerio Linimentui.

PAJIEŠKOJIMAS.

Aš Petras Karpavičius, paieškau savo sesers sū-naus, Jono Poškaus. Pa-eina iš Vilniaus gub. Tra-kių pav. Varėnos miesto, Metai atgal jis buvo Mad-ison, Ill. Paskui išvažiavo į Elizabeth Port, N. Y. Girdėjau, kad išvažiavo į Worcester, Mass. Jei kas apie jį žino (ar jis pats), meldžiu atsiliepti.

Mano tikras adresas: Petras Karpovič. Mad-ison, Ill., Box 291.

DIDŽIAUSIS TEATRAS.

Nedėlioje, 28 d., gruodžio 1913 m. "Columbia" svetainėje ant 48-tos ir So. Paulina str., Liet. Teatr. Klubas stato ant scenos didelį 6-se veiksmuose tragi-diją "Is po Budelio Kalavijo". Svetainė bus atdara 6-toj val. vak. Perstatymas prasidės 7-toj val. vak. Tiketai — 25c. 35c. 50c. ir 75c.

Germiamosios ir gerbiamieji, kviečiame visus atsilankyti ant šio didelio teatro, nes veiklas bus loštas pirmą sykį ir yra la-bai užimantis ir pilnas žingeidu-mo. Veiklas sutaikytas L. T. K. L. nario, Fr. Stasiulio. Tarp lošėjų bus gabiausi scenos m-letojai — J. J. Poleikas, Fr. Stasiulis, M. Druktenaitis, P. Pet-rauskaitė, ir k. Atsilankusieji bus užgandinti.

Visus kviečia komitetas.

BALIUS! BALIUS!

Parengtas Vietinės "Lietu-vių Liuvosybės P. D." Suba-toje, 3 d. Sausio (Jan.), 1914 m. "Dania Hall" sve-tainėje, po No. 185 Russell str., Portland Oregon Muzi-prasidės 7.30 vakare ir trau-ksis iki vieni, po dviliktai. Todėl širdingai užkvė-čiam Brolius ir Seseris kaip Vietinius taip ir iš apielin-kės atsilankyti minėtan lie-tuvių vakarą, kur galėsit iki sočiai pasilinksinti. tuma, įžanga vyrams 50 centų, moterims dykai. Komitetas. (ho-iv)

TEATRĄ RENGIAITE?

Jeigu rengsite teat-rv, reikes tam tikrų drapanų. Drapanos pirkti atseina labai brangiai. Dėlto-gi no-riu pranešti, kad aš esu atsto-vas: — Hooker-Howe Costume Co. Kurie rendavoja visokius tam tikusios drapanos ir kittokius daiktus dēl teatru, balu, parodu, šokių t. t. Su visais tam pana-šiais reikalais kreipkities prie savo tautiečio, kuris geriau su-pras ir išpildys tamstų norus. Kataloga prisiunčiame dykai. JONAS J. RAMANAUSKAS, P. O. Box 58, Montello, Mass.

Homestead, Pa. Adventui baigiantis, žmonės pradeda nerimauti. Tai viena, tai kita draugija rupinasi pir-mutinę pradėti pasilink-sinimui sezoną. Kadangi svetainių tamtikslui pas mus neperdaug, ta ir pa-link-sinimui, kaip kitose lietu-

vių kolonijose po kelis ant-syk negalima surengti. Ši-met Šv. Kazimiero Karei-vių Draugijai teko laimė suteikti vietiniams ir apy-linkės lietuviams pasilink-sinimui. Surengė "Fifth ave. Opera House" svetainė je šokius, 27 d. gruodžio. Pradžią lygiai šeštoj valan-doj vakarė. Kadangi to die-ną yra trečioji Kalėdų die-ną, todėl Draugiją tikisi, kad netik vietiniai pa-naudos gera proga pamik-linti kojos po adventu pasni-kui, bet ir iš apielinkės laukiama daug svečių.

Sanarys.

25,000 Katalogų Dovanai

Kun. J. Halaburda, 1389 E. 21 st M. Simonis, 1383 E. 30 Str., P. Szukis, 2118 St. Clair ave. CLEVELAND, OHIO. V. Petinas, 416 N. Marshall st. PHILADELPHIA, PA. P. Zaveckas, 425 Parson st. PITTSBURGH, PA. Liet. Knygynas, 72 N. Main st. PITTSBORN, PA. J. Stulgaitis, 122 S. Meade st. WILKES-BARRE, PA. KELIAUJANTIEJI AGENTAI Jonas Kulis, M. K. Petruskas, Iz. Pupauskis,

W. S. WAIDELIS. 112 GRAND ST. BROOKLYN N. Y.

Veltu! 2 Lotu Veltu! Naujų Metų Dovana.

Malonus Vengrenčai: Ar dar mo-kate randas kitiems? Jeigu taip, tai šitinkite jas į šiuos keturkampius taip, kad abena suma išestų 15. — arba lygiai tiek. kiek randos mokate. Atsiskirti teisingą. Išrinkti kuogre-čiančiai, tai gausite nuo mūsų pilnas informacijas su lyg to, kaip likti sa-vininku 2 parcelių, betoli New Yorko, fabrikų mieste, kur reikalaujama žmo-nių k įvairius būzus, darbus ir pra-nuomę. Vienatit progą Jums palikti pilnų savininku parcelių visiskai uždyk ir tai tikrai prieš Naujus Metus. Pilną gvaranciją gausite nuolatnam darbu ir išstatysiu Jums, nuosavy namą ant jūsų loto ant mažų mėnesinių išmo-kesčių. Prisiškite išrinkti, tai gausit tolimesnes informacijas. Adresas: Sales Manager Dept. D. 132 Nassau str., Room 309 New York, N. Y.

"DRAUGO" AGENTAI: Paduodame žmonai surašy-mų laikraščio agentų, pas ku-riuos gerb. "Draugo" skaityto-jai bei prenumeratoriai gali už-sisakyti "Draugą" arba atnau-jinti prenumeratą. CHICAGO, ILL. J. J. Polekas, 4608 S. Wood st.,

A. W. Radomski and Sons, 2257 W. 23 pl. Chicago, Ill. A. Ramanauskas, 101 Oak St. Lawrence, Mass. Jonas Šaučiūnas, 41 Johnson str., Bridgeport, Conn. Užsimokėjus čia nepagarsin-tiems agentams prenumeratą mes neatsakome. "Draugo" Administracija.

ANT IŠMOKESČIO PO 5 CENTUS KASDIEN

[14k. gold filled] laikrodį, tuojau, su lenu-gėjų [retėželis] su geriausiais viduriais Elgin arba Waltham, gvarantuotas 20-čiai metų. ženklely atsakymui: Jums pasiskime dailu 14k. aukso spauštas Rašydamos dēliai paaiškinimo įdek krasos

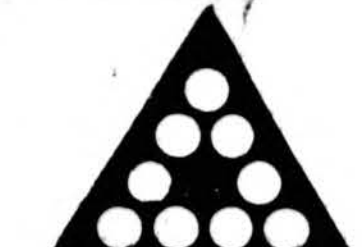
AMERICAN WATCH COMPANY 343 E. 9th St. New York, N. Y.

!!!ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!

Gramafonas ant išmo-kesčio 10c. kasdiena. Jeigu apsimate mokėti po 10 c. kasdien, tai išsiimsime Jums ant išmokėsčio labai puikų Gramafoną sykiu su 16 rekordais (32 ka-valkais) visokių dainų, valcy, mar-šų ir t.t. kuriuos patis išsivirskite Gerumas mūsų gramafono gvaran-tuos kiekvienam rašyta gvaran-cija. Išsiimsime naujus specialia-šius rekordus, Lietuviškus, Lenkiš-kus Rusiškus ir Mažei-Rusiškus. Rašykite tuojau reikalaudami ka-talogų ir paaiškinimų įdėdami kra-šios žanklely atsakymui: Liberry Commercial Co. 233E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.

\$50.00 JUMS DOVANAI

Istatyk skaitlines nuo 1 iki 9 į kiekvieną ritinį, taip kad, sudėjus, gautysi 20. Prisiuntus teisingą išri-šimą, mes kiekvienam pasiysime \$50 vertės kreditinį čekį, svarbų tikrai, perkant pas mus 4 lotus, arba 10,000 ketvirtinųjų pėdų žemės, 10 mylių atstu nuo didžiojo New Yorko (Grea-ter New York). Tų lotų kaina yra \$119. Vienok kas turės mūsų čekį, tas apturs tikrai už -69. Mokestis po \$5 kaina mėnesi. Reikalaudami mapos ir abelių informacijų, rašykite antrašu: OUTCALT REALTY CO., Dept. No. 9, 111 Hudson str., Jersey City, N. J.

Sekančias Knygas galima gauti

S. L. R. K. A. Knygyne:

1. "Budas Senovės Lietuvių", J. J. Jono; Kaina 25c.
2. "Lietuviai Amerikoje", Jr. Jono; Kaina 25c.
3. "Kelonė į Europą", kun. J. Žilinskio; Kaina 25c.
4. "Kun. A. Burba".—
5. "Medega mūsų vaistinėmystei", D-ro Basanavičiaus. Kaina 25c.
6. "Lietuviška Kristomatija", —
7. "Padėjimas Lietuvių Tautos", lietuviškai ir maskoliškai; Kaina 25c.
8. "Rankvedis Senovioskos Isto-rijos", kun. A. Miluko; Kaina 25c.
9. "Pajauta" vertimas; Kaina 25c.
10. "Petras Žemaitis" vertimas; Kaina 25c.
11. "Medega Sim. Daukanto Bi-jografijai"; Kaina 25c.
12. "Naktys", E. Jungo; Kaina 25c.
13. "Kražių Skerdynė" —;
14. "Europos Istorija", —;
15. "Gipsinis Jotis", iš "Tėvy-nės"; Kaina 25c.
16. "Diedai ir Gražina", ver-timas; Kaina 25c.
17. "Kuomi Žmonės Gyvena"; Kaina 25c.
18. "Piliop Ožys Liepto Galą", teatras; Kaina 25c.
19. "Jonas iš Kempės ir Šilko"; Kaina 25c.
20. "Kandras Valenrodas", vertimas; Kaina 25c.
21. "Dogmatas apie Pragarą"; Kaina 25c.
22. "Lietuvių Trakiškos Studi-jos", Basanavičiaus; Kaina 25c.
23. "Gramatika", Kraušaičio. Kaina 25c.

Adresas: Rev. S. J. Struckus, Wanamie, Pa.

"DRAUGO" SPAUSTUOJJE GAU-NAMOS SEKANČIOS KNYGOS:

1. Pablotė arba Bažnyčia katalikams. Parašė Kardinolas Wiseman, Vertė Vytautas. Labai graži apyaka iš pirmutinių krikščionybės metų. Kaina 15c.
2. Oliveris Twistas. Parašė Charles Dickens, vertė Jonas Kmitas. Yra tai labai graži ir interesinga apy-saka. Kiekvienas norintis smagiai ir naudingai praleist laiką, nesigai-lės pasipirkes šią knygą. 520 pu-slapio. Kaina 15c.
3. Kodėl neturi išpažinties? Parašė kun. Aloyzjus J. Warol, J. D. Vertė kun. V. D. Didelias. Naudinga knyga Sumusis vienas bedievių argumentus prieš išpažintį. Reikalinga pasisaki-tyti kiekvienam Amerikoje gyvenan-čiam lietuviui. Kaina 25c.
4. Katriušė. Triveiksmis Dramos Pa-veikslis iš liaudies gyvenimo. Len-kiškai parašė Karvotova. Vertė A. Vėgėlė. Eilės sudėjo A. Žalvarnis. Labai tinka scenai. Kaina 15c.
5. Užkrečiamųjų ligų ligų išm-pletojimo būdai ir kova su jom. Parašė Dr. A. L. Graičiūnas. Knyga reikalinga kiekvienam šeiminkui: Ją perskaitęs, žinosi, kaip pasisaugoti nuo daugelio ligų. Kaina 15c.
6. Lietuvių Tautos Memorialis. J. Ga-brio įduotas tautų kongresui London-e. Labai įdomi knygtė. Pelnas iš šios knygtės eis Lietuvių Infor-macijos Biurui Paryžiuje. I Dalis. Kaina 10c. II Dalis 10c.

7. Degtinė. Vienaveiksmis scenos vai-sdelis. Lenkiškai parašė Kasimieras Goralczyk. Vertė A. Vėgėlė. Tinka blaivininkų rengiamiesiems vaka-rams. Kaina 15c.

8. Trumpas Katekizmas. Be šito kate-kizmo engali apieiti, jei mokini val-ky poterių. Kaina 10c.

9. Apsvarstyk! Atlikusiems misija pa-minkėlia. Parengtas iš gerbiamejo Tėvo Kazimiero, Kapucino, pamoks-lų. Šita knygtė labai reikalinga visiems, kurie girdėjo Tėvo Kazi-miero pamokslus. Kaina tikrai 5c.

10. Katekizmas apie Alkoholių. Iš Prancuzy kalbos vertė J. P. Ya-tai labai naudinga knygtė, ku-rią kiekvienas geras žmogus pri-valo perskaityti. 32 pusl. Kai-na 5c.

11. Tiesos Žodis Socialistams. Pa-rašė Kunigas. Kaina 10c.

Šita knygtė parodo, kokie yra mūsų socialistai ir kokias ginklas ka-rauja su bažnyčia. Butinal turi ją perskaityti. Kaina 10c.

12. Skrianda. Simelio Krucko gy-venimas ir darbai. Kaina 10c.

Labai juokingas aprašymėlis. Kai-na 10c.

13. Ar Kristus turėjo brolių ir se-serų. Kaina 10c.

Perskaitę šią knygtę, galį drąsiai stot į gintus su bedieviais apie Ma-rijos nekaltybę. Kaina 5c.

14. Vienuolinė Luoma. Sykiu su trum-pais patarimais apie pašaukimą ku-nigystėn. Iš anglų kalbos vertė kun. P. Saurusaitis. 196 puslapių. Kaina 25c.

15. Apaštalytės Maltos Statutas. Yra tai naudinga knyga organizavimui Apaštalytės Maltos Vienybėje Sal-džiausios V. Jezaus Sirdies Broli-jos 132 pusl. Kaina 25c.

16. Apaštalytės Maltos Pamaldos. Iš angliško vertė kun. P. Saurusaitis. Kiekvieno mėnesio pirmam penk-tadieniui maldos. Kaina 5c.

Reikalaudami minėtų knygų, pa-ky-mėkite knygos numerį ir vardą, o vi-sada gausite tą, kurią norėsite. Agen-tams nuleidžiame didelį nuolimtį.

Adresuokite: DEAUGAS PUB. CO. 2634 W. 67th Street, Chicago, Ill.

BUK VYRAS!

Ruptura Varikocelė Prapuolus Pajėga Užnuodintas Kraujas ATIMA TAU VYRIŠKUMĄ Buk Išmintingas Lik Sveikas.

Dr. O'Malley Budas

Visados išgydo! Išbandyta per 30 metų! Be pelio ir vaistų! Mano paties: išrastas Naudojamas tik mano ofiset PASARGA: Darbininkai, kurie pas mane dirbo, gali sakyti kad jie žino mane metodu ir pagal ją gydo be ope-racijos, gal jie pamėgdžioja ir mano raštus. Bet ja tik vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik mano ofise.

Aš negarsinu jokių Ligonų Gro-matų, kadangi atsilankymas į mane ofisą parodys Jums, kad turit daugybę Gromatų nuo išgydytų Ligonų iš visų pasaulio kraštų.

Dr. Alex. O'Malley

158 Washington St. Wilkes-Barre' Pa.

Kur Lietuviškai ir Lenkiškai kalbama ir rašoma. Musų ofisas yra garsus per 30 metų daktaravimo Wilkes-Barre mieste. Pasiųsk 2c. marke, o ap-turėsi knygtę apie Rupturą dy-kai.

ŽIEMINIAI KOSULIAI

yra paprasta liga. Nevienam iš kenčiančių bus smagu sužinoti, kad

SEVEROS BALSAMAS

PLAUČIAMS

Severa's Balsam for Lungs.

yras varbiausi gyduolė nuo kosulio. Numalši-na suerzinimus gerkles ir tuomi atneša labai mielą palengvinimą ir ramumą pacientui. Kaina 25 ir 50 centų.

Severos gyduolės parduodamos aptiekose viso-se vietose. Jeigu jusų aptiekiu negalėtų jums jų pristatyti, parsitraukite stačiai nuo mus.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

T. LUCAS

Lietuviška Krautuve
čia gausi geriausių šėvėrykų ir visokių vyrų ir moterų ap-
rėdalu. Visoki kartūnai dideliame pasirinkime kuogeriausia,
WESTVILLE, ILLINOIS.

The La Salle Street Trust and Savings Bank

LA SALLE & QUINCY STREETS
Kapitalas \$1,000,000.00 Pervirsis \$250,000.00

SUVIENYTU VALSTIJŲ PADETUVE DEL POSTAL SAVINGS FONDU

REIKALAUK NUSŲ SURAŠO —

AUGŠČIAUSIO LAIPSNIO BONDŲ užtikrintu pirmu morgi-
čiu, ant Katalikiškos Bažnyčios turto, nešančiu 5 iki
6 nuosimčių.

TAUPINIMUI \$1.00 ir daugiau priimama, už ką mokama
3 nuosimčiai.

UŽKVIČIAME biznierių dėti pas mus pinigus ant "che-
king account", kur sauga užtikrinta.

WILLIAM LORIMER prez., C. B. MUNDAY vice-prez., CHARLES G.
FOX izd., THOS. McDONALD izd. pad., M. H. LISTON Mgr. Sav. Dpt.

CHICAGOS Miesto PADETUVE

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION

IKURTA 1867 M.
S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir dau-
giau, už kuriuos mokam 3 nuosimčius ant metų, kurį pride-
dam kas pusę metų.

Atdaras Subatos Vakaras nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda properties ant komisijos; išskolėtuoja
randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morgičius;
skolina pinigus ant įtaisyto savaščių (properčių).

NEBO CIGARETTES

10 FOR 5c

Didžiausias iš jų visu

Valus — Skanus —
Užganedinanti

Išimtinai rukymai tai yra
"garbingai geri".

Ar Skaito Kada Laikraštį "LIETUVA?"

Gali nežinoti kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas
Pėnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir
svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir
viso svieto, o prenumerata kaštuoja me-
tui tik \$2.00, pusę metų \$1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

AR TURI KATALIOGĄ?

Visi Lietuviški KNYGŲ nuo
seniausios iki naujausios
laidos, pilnas naujas katalogas,
80 pusl., bus pristatytas DYKAI.
Tik iškirpęs šitą apskelbimą ir
prisiųsk drauge su savo adresu.

MYCETOJAI MUZIKOS, čia gali gauti
gerų muzikališkų instrumentų
katalogą, įvairiausių armonikų,
koncertinų, klarnetų ir t. t.
Rašant man laišku, adresuokite:

M. J. DAMIJONAITIS
MAIL ORDER HOUSE
812-814 W. 33rd St. CHICAGO, ILL.

Naudingas ir kiekvienam reikalingas
užsisakyti

"KATALIKAS"

"Katalikas" yra 12-ko mė-
sinių, didelio formato ir su-
savarbiusių žinių iš Amerikos,
Lietuvos ir iš viso pasviečio.

"Katalikas" telams \$2, pusę metų \$1.
Užsisakyti "Kataliką" galima kiek-
vienam lai. Rašykite tuojau, o
gausite vieną "kataliką" numerį pa-
matyti veltai.

J. M. TANANEVICZ,
3249 S. Morgan St., Chicago.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Vienovelyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių sky-
rių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School).
Lietuviškosios Seserų priima pas save mergaites moki-
nimui ir išauklėjimui. Seminarijoje: prie reguliškų mokslo,
arba ir atakurių, yra mokinama: muzika, paif-
mas, siuvėnėjimas ir taip toliau.

GERŲ MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale meldžiama kreiptis prie Motinos Perdėtinės
šiuo antraš:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

TIK \$28.00 I EUROPA
Reguliarški Plaukimai, Beveile, Pov-
deniniai Beveilei Gariniai, Pigios Ge-
žinkello kainos i Rusiją.
URANIUM STEAMSHIP CO. LTD.
Kajuta \$45.00.

New York: 140 No. Dearborn St.
Chicago: 422 So. 5th Street
Philadelphia: 37 So. 3d Street
Minneapolis: 37 So. 3d Street
Zemiausios kainos iš Europos

First National BANK,

PLYMOUTH, PA.

UŽDITA 1864

KAPITOLAS \$100,000.00

PERVIRŠIS \$300,000.00

Didžiausia ir saugiausia

Banka mieste.
Mėka 3 nuosimčius kas
sudėty joje pinigų.

Acme Gem kaip Deimantas

ACME GEM nera
padirbtu kad nu-
rodytu kaip de-
imantas, bet yra
tikras akmuo kuri
pereina kritiz-
kianci egzamin-
vojima, kaip ir tik-
ras deimantas. Su
nuo gali pauti suk-
la ir jiai ugny sa-
li budi deimant, ir
per savo dideli kie-
tuma uždiko fibrančių spindulius ant vi-
sados. Mes per trumpa laika pristatime
moteriskia arba vyriskia dyto aukso žieda
su 14 karatu Acme Gem, C. O. D. tam ke-
ris priims mums \$3.00. Priemes žieda
egzaminuok visai, jei nerasi tokiu koki-
mes sakom, sugrąžink musui kasin, ir mes
sugrąžinsime jums imoketes pinigus.
Plačiau norinti žinoti apie Acme Gem
rašyk mums, mes prislausime Kataloga
už dyka.

\$10.00

PUPAUSKY BROS., Jewelers
3114 S. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

DARYK DRAUGUS SU SAVO PINIGAIS

Padėk savo pinigus i
MERCHANTS BANKING
TRUST CO. MAHANOY
CITY, ir turėsi draugą, ku-
ris bus su jumis reikale.

Si banka dėkuos jums už
byle padėį, kurį jus padė-
sitė arba prikaltinsi savo
draugus padėti.

Banką yra visados sau-
giausia ir geriausia vietą
laikyti jų pinigų. Jų
pinigai bankoje užtirs nuo-
simti ir darys draugą dėl
jus.

D. M. Graham, Prez.

D. F. Guinan, Izd.

MERCHANTS BANKING TRUST CO.
Mahanoj City, Pa.

Plymouth National BANK.

Kapitalas su perviršiu
\$165,000.00.

Šitoji Banka prišiurome
Suvienytųjų Valstijų val-
džios. Moka 3 nuosimčius
nuo sudėty pinigų. Galima
susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
išdėninkas.

Mandagus patarnavimas

M. A. Norkunas, Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklu
draugystem. o y-
patinai: karkadu
guzikučių meta-
liavų, anameliotų
ir padengtų celu-
loid'u, šarpu, ve-
liavų ir karunu.

Man pavestus dar-
bus atlieku arti-
tikai.

M. A. Norkunas
166 MELROSE, ST., MONTELO, MAAS.

Jeį Žinotum,

koks yra skirtumas tarp
tyrojo ir kitokio pieno,
visados imtum
Bordeno pieną
BORDEN'S MILK

Bell

System

Telefono vartojimas sutaupo laiką, pini-
gus, speku, intempimą sveikatą, dėvėjimą ir
plišimą.

"Public Telephon stations", esanti paran-
kiose vietose, yra preinamą dieną ir naktį
irsungia su kiekvienu Bell telefonu miestė.
ir sųngia su kiekvienu Bell telefonu mies-
tė.

Žiūrėk mėlynas Bell Iškabas.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Panacea.

Jeigu niekas negelbės nenustok vilties. Viltis yra viso amžiaus židiniu; vil-
tyje žmogus gema, su vilčia keliauja visą gyvenimo kelionę. Panacea yra
geriausias gyvenimo vadovas; išgydė tukstančius žmonius, kurie visiškai
buvo nustoję vilties. Panacea geriausias vaistas negalėj. Panacea gydo
žemiu nurodytas ligas: Reumatizmą, astetizmą; vidurines pilvo ligas, už-
degimą ausų ir tektėjimą iš jų, tektėjimą iš nosies, nemigį ir daug kitų. Pa-
nacea nėra patentuota vaistu, bet yra budas išrastas Europiškio daktaro.
Galima gauti kiekvienoje aptiekoje. Kaina \$1.00 ir 25c. Jeigu negali gauti
savo aptiekoje, rašyk tiesiog mums. Mēs siunčiame aplaišk 'Money Order'.

Dr. Bode & Co.

4552 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

JONAS KMITAS

Yra tai labai graži ir interesinga
apysaka. Pradėjus skaityti, sunku
yra atsitraukti nuo knygos. Kiek-
vienas, norintis smagiai ir naudin-
gai praleisti laiką, lai skaito šią kny-
ga. Yra tai stora knyga, turinti 520
puslapių, o kainuoja

TIKTAI \$1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge
taip pigios knygos dar nebuvo
pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS
TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite antrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street, - Chicago, Ill.

Rašyk tuojau.

Dr. RICHTERIO PAIN-EXPELLER

Išvaro skausmą Reumatizmo, Po-
dagros, Skausmą pusiau, Strėn-
diegio ir Neuralgijos. Greitai
prašina visus skaudėjimus ir
štyvumus sąnarių ir raumenų.
Gelbstantis dėl Niksterėjimų,
Rašumų ir Sutrenkimų. Greitas
gydytojas šalčio, Influenzos, Ger-
klinės. Sulaiko sukepinimą ir plau-
čių uždegimą.

Skaumas krutinės. Gydo Gal-
vosskaudį ir Dantų gėlimą.
4-5 lašai i stiklą vandens
puiki gargaliotoji dėl visų gerk-
lės nesveikimų.

Imant i vidų (4 lašus i stiklą
vandens) yra naudinga dėl mėš-
lungio ir prasto gromuliavimo.
Tikrasai esti pakeliuose kaip
čia matote paveikslėlyje. Saugo-
kisi nevertų pamėgdžiojimų.

25 ir 50 centų už bonką aptiekose

F. AD. RICHTER & CO.
74.80 WASHINGTON ST.,
NEW YORK, N. Y.

Dr. A. L. Graičunas

3310 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS

R. H. Morgan

Išdirbėjas Ke-
purių, Kukardų,
Vėliavų, Antspau-
dų, Šarpu ir ki-
tokių tam pana-
šių dalykų.

Reikalauk Kata-
liogo.

13 N. Main St.,
SHENANDOAH, PENN'A

Tel. Drove 5652

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 9 ryto ligi 9 vakaro
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO
Priešai Olszewskio Banka.

28 metų senas laikraštis

VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.
ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių ži-
nių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o
prenumerata kaštuoja metams tik \$2.00;
pusel metų \$1.00. Užrubežiuose; metams
\$3.00; pusel metų \$1.50.

RAŠYK ADRESU:

J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

JUOZAS LEŠCINSKIS

SENIAUSIA PIRMOS RUŠIES APTIEKA

visuomet prikrauta kaip vietiniu, taip ir užrubežiniu vaistu. Recep-
tus išpildo uopukiausia pigiausiomis ainiomis ant
BRIDGEPORT O.

3315 Morgan Street, Chicago, Ill. Tel. Drove 5652

TIKRAI LIETUVIŠKA APTIEKA

ANT BRIDGEPORTO

Kas reikalauja tikrų ir čistų gyduolių, šaukites ant seks-
čio antrašo:

F. A. POSZKA

3121 So. Morgan Street Chicago, Illino

DR. M. STUPNICKIS

Priėmimo valandos: nuo 8 ryto ligi 11 ryte - nuo 5 vakare ligi 8 vakare

3109 SO. MORGAN ST., Telefonas YARDS 5032

CHICAGO, ILLINOIS

FRED F. KLEKER

FOTOGRAFISTAS

Didžiausia Fotografijų Galerija ant Town of Lake. Telefonas:
Savo Fotografijas 1645 W. 47-th St., Chicago Drove 285

DR. S. BROWSTEIN

Valandos: 1 - 3 popiet ir 6 - 8 vakare.

Gydo pasekmingai įvairiausias ligas.

Telefonas 116, Westville, Ill.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas U-
tarninkas ir Pėnyčia. Prenume-
rata kasduoja metams: Amerikoje
\$2.50 metams, pusel metų \$1.25.
Rusijoje ir Europoje \$3.50 metams,
\$1.75 pusel metų.
Rašykite šiandien, o gausite vieną
numerį pasižiūrėjimui dykai, ad-
resuojant

W. D. BOCZKOWSKI — CO.
Mahanoj City, Pa.

First National Bank

PUBLIC SQUARE

Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITARY

KAPITOLAS \$375,000.00

Pervirsis ir nepa-

dalyta nauda 490,000.60

Už sudėtus pinigus mok. 3-4%

nuosimti.

WM. S. McLEAN, President,

FRANCIS DOUGLAS, Cashier

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., - Chicago, Ill.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

ĮSTEIGTA 1893 METUOSE.

PRIMA pinigus taupinimui nuo vieno Dolerio iki didžiausių sumų ir
moka už juos 3 procentą.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štoras
ant lengvų išmokėsių.

PERKA ir parduoda Morgėtius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicago išskolėtuoja jų pinigų palikus kitose
bankose.

ISMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant rusų-
SIUNČIA pinigus i Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA šikortes ant visų linijų ir parupina nuo Rosijos konsulo
pasportus važiuojantiems Lietuvon, Rosijon.

PADARO Dvilerennastis ir visokius kitus rejalistiškus raštus gerai ir
pigiai.

IR KITU miestu lietuviai gali pasidėti pinigus šioje Bankoje ant procen-
to. Rašykite mums, o gausite pilną informaciją apie pinigų pside-
jimą ir išėmimą.

Rašydami adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.